

BØRNETEATER

NR. 145

MAJ 2008

avisen

Klapjagt

Nye dagpengeregler har gjort de freelance-baserede børneteaterfolk til jaget vildt. **Side 2-3**

Horsens

Årets festival bliver uden hovedparten af BTS-teatrene. **Side 4**

Trekantsdrama

Teatret Trekanten i Vejle er dømt færdig som egnsteater. **Side 5**

Spillet

Henrik Ipsen fortæller om det at spille børneteater. **Side 10-11**

Småbørnsteater

Tanker omkring det at lave billedskabende teatermagi for de helt små. **Side 17**

Reumert 2008

Holbæk Teater fik prisen for Årets Børneteaterforestilling. **Side 19**

DANMARK

PP

Magasinpost B

BØRNETEATER
NR. 145 MAJ 2008
avisen

Teatercentrum i Danmark
Axeltorv 12, Bygning D
1609 København V

46530

Ole Sørensen i Teatret Møllens forestilling 'Oskar' (anmeldes side 7), der af mange blev udråbt som den største oplevelse på Festival 2008 i Næstved. Med fornemt ensemblespil og Ole Sørensen i front som en ni-årig dreng i sit eget personlige helvede efter 11. september 2001 viste Møllen og dansk børneteater endnu engang, hvad den særlige kunstart magter. Festivalen i Næstved var generelt en vellykket firmaskovtur for såvel teatre som formidlere. Og en stor kulturel manifestation.

Reportage fra festivalen s. 6.

Anmeldelser s. 7-9, 12-14, 16-20.

Foto: Mads Peder Friis Jensen

Henrik Køhler, sekretariatsleder

UDSPIL

Vi må få fingeren ud

...af næsen og op i luften og vise, at vi er her!

Årets store festival er netop overstået. Det blev en god festival, en af de bedre siger mange. Godt besøgt, både af publikum og formidlere fra hele landet, mange gode forestillinger, mange teatre og glade teaterfolk, som nød en uge i Næstved, fortrinsvist i solskin.

Men er der så noget at være ked af?

Jo, måske nok den omstændighed, at vi ikke sagde velkommen til så mange nye formidlere, som vi drømte om. Og det er lige præcis kernen i en af de største udfordringer, som hele området, der beskæftiger sig med professionel kunst for børn, står i netop nu: Rekruttering af nye ildsjæle, formidlere, der kan sikre at børn møder professionel kunst i hele landet. Derfor havde vi på festivalen inviteret landets kulturchefer og kulturudvalg til en konference om emnet 'Kultur – også for børn og unge'.

Det var interessant at høre, at de nye kommuner gerne vil have kultur for børn og unge, og at investeringerne i samme faktisk efterhånden er jævnt fordelt i hele landet. Velviljen er der. Men er det nok? Vi kan konstatere at vores nabolande i Skandinavien er langt foran os, når det drejer sig om organisering og finansiering af formidlingsopgaven. I Norge med projektet 'Den kulturelle Skolesekken' og i Sverige med satsningen 'Skapande Skola'. I disse projekter spyttes henholdsvis 160 og 55 millioner kroner.

Sådanne projekter med store midler har vi ikke i Danmark, og derfor hviler opgaven så meget desto mere på egne skuldre. Vi må prioritere udfordringen med at hverve nye fortalere for børns ret til at opleve kunst målrettet dem, som noget af det vigtigste. Det gælder os alle: Forvaltninger, uddannelsesinstitutioner, skoler og institutioner, teatre og fagfolk, stat og kommuner. Politisk må vi ligeledes arbejde for at kunst og kultur bliver en naturlig del af børns liv, så al snak om børn og unge ikke drukner i læse- og matematikfærdigheder.

Husk at Børneteateravisen bliver web-avis og at vi også fremover vil være stedet, hvor man aktivt kan være med i debatten om kultur for børn.

BØRNETEATER

ISSN: 0900-0291

UDGIVER:

Teatercentrum i Danmark
Axeltorv 12, Bygning D · 1609 København V
Tlf. 35 30 44 00 · Fax: 35 30 44 01
e-mail: info@teatercentrum.dk
www.teatercentrum.dk

• REDAKTION:

Carsten Jensen (ansvarshavende)
e-mail: bta@teatercentrum.dk

• LAYOUT: Ulf Skov

• TRYK: Elbo Avistryk A/S

• DISTRIBUTION: Børneteateravisen samt Den Røde Brochure (udkommer i april) sendes gratis til alle institutioner, skoler og andre potentielle aftagere af børneteater.

www.boerneteateravisen.dk: Dette er sidste ordinære nummer af BTA på papir. Fra efteråret findes Børneteateravisen som netportal med kontinuerlig aktualitet, mange flere anmeldelser m.m.

ANNONCER: Det vil være muligt at få annoncer af forskellig størrelse på netportalen www.boerneteateravisen.dk. Se nærmere om placeringer og priser, når portalen er køreklar – eller kontakt Teatercentrum.

Redaktionen af dette nummer er afsluttet 1. maj

Den store klapjagt

Af Carsten Jensen
Illustration:
Bob Katzenelson

Catherine må til jobsamtale på en McDonald's, Basse må sortere medicinflasker, og Lene er 'fangevogter' på en ungdomsinstitution. Men egentlig arbejder de med børneteater.

De tre – med efternavnene Poher, Dam og Vestergård og med årelange og endog glørværdige karrierer i dansk børneteater – er blot nogle af mange erfarne børneteaterfolk, der mærker de benhårde stramninger af dagpengereglerne og rådighedsbestemmelserne, hvor man næsten skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet i samme sekund, klapsalverne fra sidste forestilling dør ud.

For den nye praksis er, at freelance-scenekunstnere med regelmæssig arbejde inden for deres fag får besked på, at de skal søge fuldtidsjob og fastansættelser øjeblikkeligt, selvom de måske har en kontrakt på et nyt freelancejob få uger senere.

De nye tider og mange grotske beretninger fra mødet med jobcentrene fyldte næsten mere end snakken om teaterkunst under den nylige teaterfestival for børn og unge i

Næstved, hvor op mod 500 børneteaterfolk var samlet.

Således havde gratisavisen MetroXpress problemstillingen som forsidebasker dagen efter festivalen under overskriften: 'Dansk børneteater halveres næste år'. Her refereres en lille undersøgelse fra festivalen, som Dansk Skuespillerforbunds blad, Sceneliv, bringer i sit maj-nummer – hvori hvert 10. børneteater markerer, at de frygter at måtte lukke i løbet af næste år, mens hveranden ud af de 4-500 teaterfolk, der er beskæftiget inden for børneteater, er tæt på at opgive den hårde kamp mod arbejdsmarkedslovgivningen.

Utrygheden vokser

Om undersøgelsens forbavsende høje tal siger formanden for BørneTeaterSammenslutningen (BTS), Jørgen Carlslund:

»Det handler ikke så meget om de konkrete tal, men mere indikationen af, at der ER et

Dagpengesystemet er ikke en hjælpekasse for kulturlivet, mener beskæftigelsesministeren. Kunstnerne er sådan set enige, men de er blevet jaget vildt i regeringens opgør med det fleksible arbejdsmarked

stort problem. Det fortæller jo, hvordan alene tvivlen og utrygheden gør, at folk bliver stressede og søger væk fra branchen.«

Flere børneteaterfolk HAR allerede kastet håndklædet i ringen. De har simpelthen ikke nerver til de mange aktiveringskrav – herunder fire (meningsløse) jobansøgninger om ugen og hovedkulds 'udstationeringer' – og har valgt at forlade kunsten som arbejdsfelt.

Og det vil snart kunne mærkes på børneteaterområdet, advarer Jørgen Carlslund:

»Den netop afviklede festival i Næstved viste jo et fantastisk opbud af mangfoldigheden i dansk børneteater, men spørgsmålet er, hvor længe endnu. Skuespillere og andre teaterfolk er blevet jaget vildt. Der er næsten ingen teatre i Danmark, der har råd til at have helårsansatte skuespillere – men nu kriminaliseres de for, at teaterbranchen er bygget op omkring freelance-begrebet, hvor aktørerne går fra job til job,« lyder det fra Carlslund.

Udviklingen kan betyde, at teatrene kommer til at mangle kvalificeret arbejdskraft. Og det går ud over såvel vækstlag som de etablerede teatre.

»Det er ikke kulturpolitikken,

men arbejdsmarkedspolitikken, der spænder mest ben for teaterlivet,« lyder det fra BTS-formanden, der understreger, at det ikke handler om forkælede arbejdsløse, men om lade folk få muligheden for at bevare tilknytningen til deres fag.

Hjort står fast

BTS har bedt om et møde med kulturminister Brian Mikkelsen (K) om bl.a. denne problemstilling, men Jørgen Carlslund forventer ikke meget af den snak – al den stund ministeren forlængst og gentagne gange har meldt ud, at arbejdsmarkedsspørgsmål hører hjemme i Beskæftigelsesministeriet.

Og her er der absolut ingen forståelse at hente. Claus Hjort Frederiksen (V), afviser, at det er hans opgave at hjælpe kulturlivet.

»En forudsætning for at få dagpenge er, at man står til rådighed for arbejdsmarkedet – det er den samfundskontrakt, vi har med hinanden. Vi hjælper mennesker, der ikke kan få et arbejde og dermed en indkomst, gennem en arbejdsløshedsunderstøttelse. Til gengæld skal den ledige tage et arbejde, når der er et«, har beskæftigelsesministeren udtalt til Politiken.

Og kunstnerne er sådan set enige. De ønsker ikke at lave kunst på dagpenge. Men de kan heller ikke lave kunst uden. Og stramningerne omkring supplerende dagpenge og rådighedsbestemmelser gør, at de ikke har mulighed for at stå til rådighed for deres egen branche. Hvilket både nu og på sigt går ud over både kvalitet og diversitet i teaterlivet.

Ifølge formanden for Dansk Skuespillerforbund (DSF), Henrik Petersen, findes der blot omkring 100 helårsstillinger for skuespillere i Danmark. Landets største teater, Det Kgl. Teater, har således blot 17 fastansatte skuespillere. Jobopslag er der ikke mange af på området, og jobansøgninger hjælper ikke meget. De fleste ansættelser sker nemlig via netværk.

Sær-ordninger?

Politisk er der ikke meget støtte at hente. Både Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne støtter op om stramme dagpengeregler, herunder at kulturlivet ikke skal have 'kunstig' statsstøtte gennem dagpengesystemet. I stedet har der været forslag fremme om en særlig A-kasse for 'den kreative branche' eller etablering af en privat forsikringsordning efter svensk forbillede.

Således har bl.a. Socialdemokraternes arbejdsmarkedsordfører, Thomas Adelskov, udtalt, at kulturlivets fagforeninger bør lave deres egen a-kasse, hvor man hæfter solidarisk med hinanden i arbejdsløshedsperioder, men at dagpengesystemet i hvert fald ikke skal bruges til, at skuespillere 'forbereder en læseprøve' eller 'puster ud efter en rolle', som han har udtrykt det.

BTS-formand Carlslund tror ikke rigtig på, at området er stort nok til at kunne finansiere en sådan ordning, men har heller ingen konkrete løsningsforslag her og nu. Han efterlyser dog større enighed i de kunstneriske organisationer.

»Vi skal være mere konkrete

og melde fælles holdninger ud for at vise, at fx. BTS, FAST, DSF, scenografer, instruktører og teknikere m.fl. står sammen. Vi må opfordre politikerne til at ændre de nuværende retningslinjer, så det fleksible arbejdsmarked kan fungere – med alle freelancerne. Vi håber, at de kan indse, at der er mere klapjagt end jobmuligheder med det nuværende system,« siger Carlslund.

Hvad nu?

En øget kunststøtte, der bl.a. ville gøre teatrene i stand til at ansætte folk i længere perioder, ville være en smuk og farbar – men aldeles urealistisk vej ud af problemet.

Formanden for Scenekunstudvalget, Mikkel Harder Munck-Hansen, har således ved adskillige lejligheder beklaget, at bevilningerne i mange år ikke har fulgt med prisudviklingen, med det resultat at den reelle støtte til små teatre og teaterprojekter udhules. Samtidigt oplever teatre med egnsteaterstatus en øget usikkerhed omkring fremtidens økonomi, fordi mange kommuner holder igen med kontraktforhandlingerne med henvisning til usikkerheden om statens egnsteaterrefusion.

Lige nu er arbejdsmarkedspolitikken ved at smide en del af kulturlivet på lossepladsen. De mange penge til uddannelser, etablering af teatre osv. vil da være spildt – og kulturlivet være så meget fattigere.

Det kunne såmænd godt være, at beregninger vil vise, at der måske er mere sparet ved at behandle freelance-kunstnerne rimeligt – bare ind imellem....

For den indledningsvis Basse Dam er der dog lys for enden af tunnelen: Han er så 'heldig' at fylder 60 til november og skyn-der sig på efterløn. Så kan han stadig tage alle de teaterjob, som han kan få fingre i, omend med en vis modregning i efterlønnen – men han slipper for klapjagten i friperioderne...

Under Langsteds Lup

Af Jørn Langsted

Så er det sidste gang lupholderen kommer på papir med sine karske meninger, ideosynkrasier og irriterende bedreviden om stort og småt. Fra næste nummer skal der ikke alene lup til, men også skærmbriller, hvis man vil følge lupholderens smertevandring rundt om dansk teater. Klummen bliver elektronisk! Det har den godt nok været et stykke tid sammen med resten af Børneteateravisen. Men det har da været i en slags dobbeltstrategi: både papir og elektronisk. Nu er det slut med at fælde finske skove for at udbrede lupholderens utidigheder. Det kan såmænd være godt nok – for de finske skove.

Lupholderen må nemlig desværre indrømme, at han også på dette område er gammeldags og helt ude af kontakt med tidens trends, som det vel hedder på dangelisk. Han elsker at bladre i papir, og avisepapir er en af hans helt store diller. En frisktrykt avis, endnu uåbnet, kan få spændingen til at stige i lupholderens hjerne. Print og fotokopier giver slet ikke det samme kick. Men han ved godt, at det er helt morfar. Og hvis han bliver presset, må han jo også indrømme, at der altså er aviser, han kun kikker igennem iført skærmbriller.

Lupholderen må i øvrigt helt fortroligt indrømme, at han helt havde glemt, at det sidste år i september var ti år siden, han begyndte at hælde sin galde ud i Børneteateravisens spalter. Det burde have været fejret – med et eller andet positivt. På den anden side må han indrømme, at de gange, hvor klummerne er blevet skrevet med PC'en indstillet på 'positiv', da er det gået helt agurk. Lupholderens ros til politikere, fordi de stod fast på deres nyliberalistiske/socialdemokratiske og styringslystne holdninger, blev lynhurtigt overhalet af de samme politikere, der nu havde skiftet mening. Lupholderen blev fuldstændig rendt over ende og kunne overhovedet ikke følge med. Han var rundt på gulvet, var blevet ramt af orienteringsløshed og kunne ikke finde virkeligheden. Der var kun en vej tilbage. Tilbage til moradset af edder og galde. Analyse i stedet for lobhudling. Kritisk mistænksomhed i stedet for lallende jubeloptimisme.

Intet har været helligt for lupholderen og er det heller ikke nu. Se nu bare på Århus Kommune, hvor man ikke alene hjælper byrådets politikere med faglige evalueringer af byens kulturinstitutioner hvert fjerde år, så politikerne har et grundlag for at prioritere, men hvor sam-

me politikere oveni det har besluttet, at opgaverne som teater på kommunens kulturbudget skal underlægges en udfordringsret hvert fjerde år, så alle interesserede kan love guld og grønne skove for ingen penge med håb om, at den kommunale nåde skal falde på dem, og at de kan skubbe nogen andre af pinden. Hvis et givet teater udfordres efter dette system, og hvis et til lejligheden nedsat bedømmelsesudvalg beslutter at tage udfordringen alvorligt, vil det betyde, at teatret skal sendes i udbud. Det er simpelthen den mest rablende gang kommunal overbureaukratisering og politiske magtdemonstration, der er set vest for Ural.

Fremover vil det blive sådan, at samtidig med, at fx Gruppe 38 laver selvevaluering – der fra nu af skal betragtes som en ansøgning om at måtte fortsætte med at være Gruppe 38 og bliver evalueret af det kommunale kunstråd – skal det slås op, at Gud og hver mand kan udfordre Gruppe 38's kommunale bevilling. Og det skal ske hvert fjerde år. Fuldstændig uafhængigt af, at samme kommune har opprioriteret støtten netop til det nuværende Gruppe 38 og udmærket er klar over, at vi her har at gøre med et verdensteater. Hvad er det for noget sandkassepjat? Hermed er det lykkedes politikerne i Århus Byråd at gøre en effektiv indsats for i hvert fald på teaterområdet at smadre de evalueringsprocesser, man selv har iværksat. Fremover skal teatrene i Århus ikke tænke ærligt, men strategisk. De skal ikke lave kritisk selvevaluering, men derimod et positioneringspapir, som kan imponere byrådets politikere og deres bedømmelsesudvalg. Samtidig har byrådspolitikerne gjort langtidspanlægning på de teatre, der omfattes af udfordringsretten, yderst besværlig. Og dermed strider hele det kommunale cirkus i Århus med intentionerne bag teaterlovens bestemmelser om små storbyteatre, hvor det kræves, at der indgås mindst tre-årige aftaler mellem kommune og teater, netop for at give planlægningsro.

Jamen, er det ikke vidunderligt? Her herses og regeres. Her drives kommunal teaterpolitik til den store guldmedalje. Hvem er det så, der har fundet på det her? Den århusianske beslutning om at sende teatrene i udbud ligger gemt i et budgetforlig fra efteråret 2006 mellem Socialdemokraterne, Venstre, De Radikale, De Konservative og Dansk Folkeparti. Senere er det så blevet ændret til, at der før et evt. udbud skal etableres en

udfordringsfase. Og det forlyder, at det er Venstre, partiet, der kæmper for frihed og liberalisme, der indædt fastholder, at der skal indføres mere bureaukrati. Udfordrings- og udbudsrunder, hvor man kan se, hvad der dukker op, skal erstatte en egentlig kulturpolitik. Det er lettere at vælge mellem varerne på supermarkedets hylder end at handle politisk, må være Venstres kommunale kulturpolitik i Århus. Markedet skal erstatte kulturpolitikken. Det er rent ad Århus till! Og så drømmer man Gud hjælpe mig om at blive europæisk kulturt hovedstad!

Man kunne godt fristes til at tro, at det her handler om, at politikerne i Århus Byråd til trods for flere Kunstråds negative evalueringer af enkelte teatre, ikke tør gribe fat om nældens rod og træffe de nødvendige beslutninger. I stedet sender man skidt og kanel i udfordring og udbud. Både de rigtig gode og de mindre gode. Så går tiden i det mindste, og man udskyder det væmmelige. Måske kan man helt undgå det? At man samtidig devaluerer det instrument, man selv har indrettet, de faglige evalueringer foretaget af det kommunale Kunstråd, betyder tilsyneladende mindre.

Det er Svalegangen, Gruppe 38, Gellerupscenen, Entré Scenen og Filuren, der i første omgang omfattes af udfordringsretten. Men ikke andre teatre på det kommunale kulturbudget, som Granhøj Dans, Teater Refleksion, Århus Sommeropera og Den Jyske Opera. Hvorfor det er sådan, blaffer i vinden. Det her er og bliver det rene lal. Kommunal kulturpolitik, når den er allerværst, præget af en grundlæggende manglende respekt for kunstneres arbejde. Århus lå engang i spidsen for kommune-Danmarks kulturpolitik, fx med oprettelsen af Kunstrådet, men nu prætenderer man til at blive r... af fjerde division. Findes der da ikke et fornuftigt menneske i det århusianske kulturbureaukrati, der kan forklare byrødderne, at de med det her lallerværk er i fuld gang med at smide det hele over bord?

Så har lupholderen i øvrigt også fået en mail fra sin kernelæser. Det første hun læser i Børneteateravisen er disse spalter, og hun opfordrer ham rask væk til at fortsætte og siger, at det er en fryd at læse hans udgydelser. Det råd vil lupholderen følge. Altså fortsætte. Fra næste nummer imidlertid kun i elektronisk form.

KATASTROFE-PROCENT

Netop som BTA var på vej i trykken, meldte Kulturministeriet ud, at den statslige refusion af de kommunale driftstilskud for 2009 til egnsteatre bliver på blot 38 %.

Det betyder, at næsten halvdelen af landets egnsteatre må indstille sig på en væsentlig ringere driftsøkonomi til næste år, hvis ikke kommunerne spæder ekstra midler til.

Den uhyggeligt lave refusionsprocent er resultatet af den indførte rammestyring på egnsteaterområdet (lov nr. 460 af 23. maj 2007) med virkning fra 1. januar 2008. Foreløbig er det kun teatre og kommuner, der har indgået de fire-årige egnsteateraftaler med virkning fra 1. januar 2008, der vil ramt af, at refusionsprocenten, der gennem 30 år har været på 50 %, nu er reduceret med en fjerdedel. De øvrige teatre kan risikere lignende scenarier i de kommende år.

Sidste år fandt kulturministeren en pose penge for at få inde-værende års procent op på de 'normale' 50, idet han konstaterede, at 'disse teatre er for kunstnerisk betydningsfulde til at vi kan lukke dem'. Vi venter spændt... - caj

Festival på konfrontationskurs

Årets Horsens-festival vil være uden størsteparten af BTS-teatrene. Arrangørerne har bragt sig i et modsætningsforhold til teatre og det oprindelige festivalgrundlag

Af Carsten Jensen

Der bliver masser af teater for børn og unge, når Horsens atter slår byportene op til festival i september, men formidlere og andre interesserede må konstatere, at en række af landets bedste børneteatre ikke er med i årets udgave. I det trykte program optræder således kun 15 af BørneTeaterSammenslutningens (BTS) 57 medlems-teatre, og det er det foreløbige resultat af en langvarig konflikt mellem arrangør og organisation/teatre. Det har gennem hele Horsens-festivalens historie været således, at BTS-teatre var garanteret deltagelse. Men for et par år siden meddelte arrangøren, Horsens Kommune, så, at man ville droppe denne praksis, idet der nu var så mange BTS-teatre, at det gik ud over festivalens logistik og dermed kvalitet. Og at man i øvrigt selv ville bestemme, hvilke teatre der skulle deltage. Sidste år lykkedes det dog BTS og festivalen at nå til enighed om en model, så alle BTS-teatre, der ønskede det, kunne deltage med

mindst en forestilling.

Men trods diverse forsøg på at opretholde dialogen konstaterer BTS, at Horsens nu er en decideret invitationsfestival, hvor teatrene selv skal ansøge om at få lov til at deltage, hvorefter et dramaturgiat udvælger teatre ud fra kriterier som refusionsgodkendelse, genre- og aldersspredning. Om der også indgår kvalitet som udvælgelses-begreb, fremgår ikke specifikt.

Ingen boykot, men...

Festivalens nye praksis har fået en lang række BTS-teatre til enten at undlade at ansøge eller at trække deres ansøgning om deltagelse.

Det hører med til historien, at teatrene hidtil har

spillet stort set gratis på festivalen, fraset et beløb (på 1000 kr.) pr. deltager, frokost, festmiddag m.v.

At festivalen således nu er censureret, betyder, at flere teatre finder det naturligt at man så bliver honoreret med forestillingernes egentlige pris – som praksis er på tilsvarende festivaler i ind- og udland.

Det har flere af teatrene, herunder statsensemblet for børneteater, Corona La Balance, så meddelt Horsens-festivalen. Man har ikke modtaget nogen reaktion på dette udspil.

BTS pointerer, at man ikke går ind for en boykot af festivalen, men blot har meddelt Horsens Kommune, at man trækker sig fra det reelt ikke-eksisterende

samarbejde.

Det er således op til det enkelte medlemsteater at afgøre, om man vil deltage i festivalen på de nye betingelser. Ganske som det sker med andre festivaler.

BTS-formand Jørgen Carlslund:

»Vi har forsøgt at opretholde dialogen, men nu ligger udspillet helt og aldeles hos Horsens. Vi betragter p.t. ikke længere festivalen som et BTS-anliggende.«

Han understreger, at der derfor heller ikke fra organisationens side ligger noget ønske om at diktere deltagelse eller ej for medlemsteatrene – og at der i øvrigt ifølge diverse tilbagemeldinger er vidt forskellige grunde til, at de 15 BTS-teatre deltager.

» AbstraXteater har ikke tilmeldt sig Horsensfestivalen i år. Vi ville meget gerne deltage i festivalen. Men vi vil som teater inviteres direkte af arrangøren. Vi vil meget nødtigt stå i vejen og optage plads for andre, der af forskellige grunde er mere ønskede. Vi synes, at det som professionelt teater er uværdigt at stå på venteliste for at spille gratis.

Bo Stendell Larsen
i et brev til Horsens-festivalen

Nogle bakker således helhærdigt op om den nye festival-praksis, andre deltager for ikke at miste salg.

‘Spil-gratis’ til debat

Jørgen Carlslund har ingen fornemmelse af, hvor Horsens-festivalen bevæger sig henad, men der vil blive diskuteret Horsens på den kommende generalforsamling i BTS til august.

»Vi vil tage en principiel diskussion om ‘spil-gratis’-politikken på baggrund af det, der nu sker med Horsens-festivalen. Der bliver mere tale om at formulere en etisk politik frem for at opfinde evt. sanktioner over for teatre, der alligevel vælger at spille gratis på invitationsfestivaler,« siger Carlslund, der i øvrigt er røget ind i et interessant dilemma: Det har været kotyme, at den til enhver tid siddende BTS-formand automatisk er medlem af den priskomite, der udpeger årets modtager af Horsens Kommunes Børneteaterpris. Han er nu p.t. ikke blevet inviteret til at deltage i år, men har i besluttet sig for heller ikke at ville stille op – som BTS-formand – i Horsens.

Teater Slapstick med ‘Brandbil no. Fire’ sætter fut i begivenhederne. foran Horsens Ny Teater, der er omdrejningspunktet for børneteaterfestivalen. Måske er der også brug for lidt brandslukning i den aktuelle konflikt mellem arrangører og BTS-teatre. Foto: Festivalen

Svar på tiltale

Horsens-festivalens leder, Steen Larsen-Ledet, svarer på kritikken

Horsens har valgt helt at droppe den historiske fortrinsret for BTS-teatre, men ifølge BTS også dialogen om udvikling af festivalen. Hvorfor?

»Igennem de forløbne 48 måneder har vi haft en løbende dialog med BTS, og på mødet i december blev vi faktisk enige om nogle af de ting, som er blevet udmøntet til dette års festival, bl.a. et dramaturgiat, wild-cards, ansøgnings-procedure mv. Så vi er altid interesseret i dialog med teaterområdet, hvilket også vil sige BTS. Dramaturgiatet er et eksempel på, hvordan kunsten sættes forrest i sammensætningen af festivalen. Dramaturgiatet består af dygtige teaterpersonligheder, nemlig Folmer Kristensen, Bodil Alling

(Gruppe 38) og Henrik Gadegaard (Aarhus Festuge, tidl. Det lille Turnéteater).«

Hvad er jeres reaktion på de mange protester fra BTS-teatre over jeres nye procedurer?

»Der er enighed om, at festivalen ikke bare kan rumme alle medlemmer af et ekspanderende BTS, ligesom tendensen, der går henimod større og tungere produktioner, heller ikke taler for, at festivalen kan forpligte sig over for organisationen BTS. Igennem årene har alle fravalgt af forestillinger været truffet af mig og tidligere Lone Wessel ud fra jordnære principper som loftshøjde og opstillings-tid. Det affødte altid problemer over for dem,

der ikke kom med på festivalen, fordi det var rent praktiske hensyn, der var afgørende for, hvem der kunne deltage i festivalen. Dengang blev der efterlyst andre kriterier. Nu har vi spurgt børneteaterverden om hjælp til at vælge blandt de mange forestillinger. Nu er det en faglig vurdering, der er afgørende, og ikke hvorvidt man er i stand til at spille i en krybekælder. I første omgang har vi spurgt tre repræsentanter, og de er indforståede med, at de ikke er dramaturgiat på livstid, men at de løbende må vige pladsen for friske kræfter og andre øjne.«

Forstår I teatrenes frustration over, at de nu skal ansøge om at få lov til at spille ‘gratis’?

»At teatrene spiller gratis, er et argument, som ikke bliver mere rigtigt af at blive gentaget. Teatrene får kun et beskedent honorar for at spille, men til gengæld er arbejdet med at tiltrække købere, skabe rammerne for en børneteateroplevelse af god kvalitet og gøre opmærksom på hele området gjort, når teatrene kommer til byen. Det er det, der koster, og det er derfor, festivalen har sin berettigelse. Vi hører jo, at mange teatre og opkøbere nyder at komme til Horsens, som er en koncentreret, overskuelig og – er det sagt gennem mange år – velplanlagt festival.«

Føler I, at I nu er arrangeret af en devalueret festival, når så mange af de gode

børneteatre har valgt at boykotte arrangementet?

Nu er det uklart hvad Børneteateravisen anser for at være gode børneteatre, men i programmet er der kun gode teatre, både nogle, der er BTS-medlemmer og nogle, der ikke er. Der er nye og gamle egnsteatre, små og store teatre, eksperimenterende, nyskabende og traditionelle. De teatre, der har fravalgt årets festival, har selv valgt, at de ikke vil på salgsmesse i efteråret. Det har givet plads til, at der er kommet teatre med, der tidligere ikke har fået plads, og det er da glædeligt.«

Har I planer om at ændre på denne nye festival-form for evt. at få genoptaget det gode forhold til HELE

teaterområdet?

»Vi har et godt forhold til teaterområdet, og de teatre der ikke ønsker at deltage i år, er velkomne tilbage næste år, hvis de føler, at det kan bidrage til deres virksomhed at spille for opkøberne i september. Hvis de ikke mener, at de får noget ud af det, så må de hellere bruge deres kræfter på det, som de får noget ud af.

Der er aldrig noget, der har taget skade af at udvikle sig. Horsens Børneteaterfestival skal også udvikles i fremtiden.«

Se årets program i annoncen på bagsiden!

Trekantsdrama

Teatret Trekanten i Vejle har fået kniven af kulturudvalget, der har besluttet at lukke byens velfungerende egnsteater

Teaterleder Tom Rosendal i en for situationen passende grimasse – der dog er taget fra forestillingen 'Englen og den blå hest' (anmeldes s. 7). Foto: Trekanten

Af Carsten Jensen

Vejle Kommunes kulturudvalg besluttede på et møde 27. marts i år, at man ikke længere ville yde tilskud til produktion af professionelt børneteater. Dermed mister Teatret Trekanten sit tilskud på tre millioner kroner og ophører med at eksistere som byens egnsteater med årets udgang.

Udover at det er meget kort varsel at give et producerende teater med økonomiske forpligtelser og langtidspanlægning, glimrer kulturudvalget også med først at ville afholde såkaldte 'visionsmøder' om, hvad man egentlig *vil* på teaterområdet, til *efter* at man reelt har nedlagt et teater...

Trekantens kunstneriske leder, Tom Rosendal, nåede dog at blive indkaldt til møde med selvsamme kulturforvaltning, hvor han blev orienteret om, at tre kandiderede til egnsteaterstatus efter 1. januar 2008: Trekanten, Kapult fra Århus og Det Ny Musicalteater.

Sidstnævnte er så fra årsskiftet eneste egnsteater i byen, men det halvandet år gamle projekt – der har fem-seks mio. kr. at boltre sig for – er ganske atypisk. Det er *'et egnsteater, der med base i Vejle producerer små og store musicals, primært til opførelse i Vejle og i Århus. Leder af egnsteatret er Peter Aude, som kan kontaktes på tlf. 23 42 24 71'*, som der står på kommunens hjemmeside. Et egnsteater, der udelukkende

består af et mobilnummer...

Og selvom kommunen altså blot sparer 1,5 mio. kr. netto ved at lukke for Trekantens tilskud – staten refunderer jo p.t. det halve – lægger kulturudvalget i stedet op til at bruge 2,5 mio. kr. til aktiviteter rettet mod børn og unge, dvs. MED børn og unge og så evt. køb af børneteater 'ude fra'.

Desværre findes der ifølge udtalelser fra kulturudvalgsformanden i Vejle Kommune, Peter Sikær, blot 25 professionelle børneteatre i Danmark at hente det fra. Med det informationsniveau burde det vel undre, at samme kulturudvalg uden større dramatik kunne beslutte at lukke Trekantsområdet eneste egnsteater for børn. Der må da være hårdt brug for det...

Men det synes altså også at være indkøbte shows og musicals, der skal tegne kulturen i den store nye Vejle Kommune.

Ingen politisk ræv

Trekanten lukker i bevidstheden om, at man trods en turbulens tid i Vejle har produceret kvalitativt teater i Reumert-klassen, med nomineringer til Årets Børneteaterforestilling i såvel 2004 ('Det store tidsrøveri') og 2006 ('Happys Habitus'). Men det anfægter ikke kulturudvalget, hvor holdningen ifølge de lokale medier længe har været, at man har fået alt for lidt for tilskuddet til egnsteatret. Ifølge Tom Rosendal selv

har teatret spillet omkring 70-80 offentlige forestillinger om året, hvortil kommer turnevirksomhed rundt om i lokalområdet og det øvrige land som en del af de kontraktlige forpligtelser.

»Jeg har prøvet at fortælle kulturudvalget, at kunst for børn koster lige så meget at lave som kunst for voksne,« siger Tom Rosendal, der erkender, at han har overvurderet den lokalpolitiske opbakning til det lille børneteater.

»Jeg er nok ingen politisk ræv, men vi har dog altid forsøgt at være i dialog med politikerne,« siger han med henvisning til bl.a. den store rapport om teatrets aktiviteter, som blev lavet for tre års tid siden, da der sidst var politisk murren

FAKTA

Teatret Trekanten blev oprettet i 1997 under navnet Jacob Gade Teatret, men det blev efter en prøveperiode og et akkumuleret underskud vedtaget, at egnsteatret skulle skilles fra den tætte tilknytning til Musikteatret i Vejle. Teatret fik en ny start med ny leder og nyt navn fra januar 2000, og Trekanten flyttede i maj 2004 til lejede lokaler i Vejles Gamle Teater. Teatret har de senere år modtaget knap tre millioner kroner i egnsteaterstøtte – heraf har staten refunderet halvdelen til Vejle Kommune.

www.teatrettrekanten.dk

over egnsteater-udgiften.

Han og teatret har også søgt at byde ind med en dramaskole – den ide overtog byens musikskole – og med egnsspil – her sagde amtet nej til økonomisk støtte. Og i forbindelse med kommunalreformen kom teatret med en ide til et kulturudvekslingsprojekt med de nye omegnsbyer i det nye stor-Vejle – her blev man så overhalet indenom af kulturforvaltningens eget projekt, 'Spotlight-festival'.

Til overflod betød samme kommunalreform, at den 'gamle' kulturforvaltning er erstattet af mange folk fra bl.a. de tidligere omegnskommuner – og her har man åbenlyst haft svært ved at fremmane begejstring for et lokalt-finansieret egnsteater for børn.

Misinformation

Det er således en noget desillusioneret teaterleder, der må erkende, at det har været svært at komme igennem med budskabet om, at byen har godt af at have sit eget børneteater.

»I virkeligheden handler det vel også om, at kommunen aldrig rigtig har taget stilling til, hvilken form for børne- og ungdomskultur, man vil satse på,« siger Tom Rosendal om den noget stedmoderlige behandling, som kommunen har givet Trekanten.

Med til det billede hører i øvrigt også lidt misinformation omkring teatrets lokalsituation: Da Trekanten i maj 2004 skulle fraflytte

Musikteatret, kunne kommunen ikke skaffe alternativ indkvartering, mens man ventede på, at projekt Spinderihallerne skulle blive færdig – hvor Trekanten angiveligt skulle have stillet en teatersal til rådighed. I stedet indgik teatret et lejemål i Vejles Gamle Teater i Haahr-bygningen. Det betød samtidig et tab for teatret på 300.000 kr., idet Vejle reducerede sit tilskud, fordi et privat lejemål ikke kunne indgå i den egnsteaterstøtte, der udløser statslige refusion.

Det har ikke forhindret kulturudvalgsformanden i både at klandre teatret for at bruge det kommunale tilskud til noget, der altså ikke er direkte børneteater (nemlig husleje); at sætte beløbet 100.000 kr. højere end den reelle udgift – og i øvrigt at antyde, at teatret hellere vil bo privat end at være en del af Spinderiet. Som de altså heller ikke bliver – nu...

Afviklingsstøtte?

Trekanten har i øvrigt bedt om assistance fra de nyudnævnte egnsteaterkonsulenter, og Anette Eggert, der har Trekanten som sit resortområde, har da også indvilget i at være bisidder under et kommende møde mellem teater og kommune.

Der er dog næppe meget at komme efter. I Trekantens kontrakt med kommunen er ovenikøbet indføjat, at egnsteateraftalen kan opsiges, hvis der sker væsentlige ændringer i teater-

loven eller ændringer i refusionsprocenten. Sidstnævnte er som bekendt indført som en reel mulighed.

Anette Eggert opfordrer generelt til, at teatre skal huske at få ordentlige opsigelsesvarsler indføjat, når de skriver kontrakt med kommunerne, så man ikke som Trekanten nu står og mangler økonomi til den sidste halvdel af en delvist planlagt teatersæson.

»Vi håber på, at kommunen vil være med til at finansiere en tre måneders afviklingsperiode, så vi bl.a. kan opfylde de forpligtelser om turne efter nytår, som vi allerede har indgået,« siger Tom Rosendal.

Andre løsningsmodeller kunne være at etablere et samarbejde med andre teatre omkring salg/turne ala Randers Egnsteater-modelen, hvor man har taget div. forestillinger/små teatre under sin administrative kappe.

Teatret Trekanten, der er en selvejende institution, er lige nu mest frustreret over kulturudvalgets beslutning, og Tom Rosendal har svært ved at se en fremtid for teatret som uafhængig producent.

»Vi har da haft uformelle henvendelser til andre kommuner i området, men det kommer der næppe noget ud af. En mulig fremtid kunne være at fusionere med et andet børneteater, og også her har vi sat nogle prøveballoner op,« siger lederen af det snart tidligere egnsteater i Vejle.

Blandt drager og trolde

Festival 2008 indfrie alle forventninger til publikumstilstrømning, gode teateroplevelser og fornyet fokus på børnekulturen

Tekst og foto:
Søren K. Kløft

Gisp! Pludselig stod han på scenen under den officielle festivalåbning mandag aften, dragen Næssi. Der blev helt stille i salen, og hvis nogen havde haft den berømte knappenål ved hånden, så havde vi alle kunnet høre den falde til jorden. Nu gik det ellers lige så godt: 40 troldebørn havde underholdt med en veloplagt troldedans, og Ole Kock Hansen havde fra scenen slået tonen an i spidsen for et velspillende Storstrøms Amts Big Band.

Men nu stod han der altså, dragen, og folk var mere end almindeligt spændte på, hvorledes han mon ville fungere – ikke mindst i lyset af de erfaringer, festivalen havde gjort sig med sidste års festivalmaskotter, Viborgs Ejnar og Mirabelle, som efter manges mening havde fået lidt for meget plads i det officielle program.

Men Næssi gjorde alle de negative forventninger til skamme. Teatret Aspendos' Steffen Sommerstedt, der holder til inde i dyret, gjorde sit til, at Næssi fremstod som en sympatisk fyr, der høstede et af aftenens største bifald, da han beklagede, at sidste års maskotter 'desværre ikke kunne komme i aften'.

Festivalen fyldte kommunen ud

Udover Næssi vil årets festival i Næstved bl.a. blive husket for sin evne til at fylde byen og kommunen ud. Overalt stødte man på bannere, meterhøje Næssi-figurer og festivalplakater i bybilledet, og selv når man tog ud i oplandet for at se en forestilling i en idrætshal over 10 km fra centrum, blev festivalgængerne mødt af plakater og tydelige pile, der viste vej til teateroplevelserne. Ingen kunne være i tvivl om, at der var festival i hele kommunen og ikke bare i Næstved by.

101 teatre deltog med i alt 164 forskellige forestillinger, og det samlede antal opførelser endte på 559. En ordentlig mundfuld, og en del større end da festivalen sidst var i Næstved i 1991, hvor 72 teatre deltog med 92 forestillinger. Men Næst-

Festivalen åbnede allerede mandag med et collageshow, hvor nogle af de mange forestillingers karakterer fyldte scenen.

Det er fortsat det grå guld, der dominerer formidler-segmentet ved festivalen.

Kulturminister Brian Mikkelsen trodsede vejr og vind og protester mod lukningen af statsensemblet, da han talte festivalens weekend-åbning i gang.

Festivalen havde også pressens bevågenhed, og så måtte Teatercentrums sekretariatsleder, Henrik Køhler, udlægge begivenheden.

Der var travlhed med at uddele gratis teaterbilletter til de mange forestillinger.

En repræsentant for dem, som det hele drejer sig om.

ved kunne rumme det hele, og fra billetudleveringen meldtes der om hektisk aktivitet næsten hele ugen. Synlige beviser på, at Næstved-festivalen også kunne kalde sig mere end en lokal begivenhed, sås bl.a. ved, at hele børnefamilier fra Hellerup og Birkerød mødte frem på spillestederne i weekenden, og der var flere eksempler på, at hele skoleklasser fra nabokommunerne valfartede til festivalen.

How do you do?

I løbet af ugen voksede festivalen således fra en lokal til regional begivenhed, og hertil kom så det imponerende opbud af internationale gæster, som fra onsdag til

søndag fyldte godt op på teatrenes publikumsopbygninger og på hotellerne. I alt 114 internationale gæster blev det til fra i alt 29 forskellige nationer. Aldrig før har så mange lande og tungemål været blandet på festivalen – der blev hilst, snakket og grinet på bl.a. japansk, spansk, kinesisk, fransk, arabisk og islandsk i Næstved i den uge.

Også selve teaterprogrammet havde et par internationale indslag. Fra Tyskland kom Theater Waidspeicher Puppentheater med dukkeforestillingen 'Kafka. Amerika', der imponerede publikum med deres fænomenele evne til at styre kæmpestore dukker på scenen. Og

fra Italien kom Compagnia Rodisio med deres 'Storia di una Famiglia', der fortalte banale hverdagshistorier på en overraskende og komisk måde.

Ministerbesøg i gråvejr

Af de deltagende teaterfolk vil Næstved-festivalen også blive husket som den, hvor solen i usædvanlig grad velsignede begivenheden med sit nærvær – selvom temperaturen sjældent kom over ti grader.

En markant undtagelse var dog fredag den 11. april, hvor festivalens weekenddel skulle skydes i gang fra byens centrale torv, og kulturminister Brian Mikkelsen (K) ankom til begiven-

heden for at holde tale. Der trak det sammen, vinden blæste koldt og vedholdende, og store regndråber faldt tungt over byen. Det må henstå i det uvisse, om dette havde noget direkte med ministerbesøget at skaffe.

Der skulle dog mere end vrantne vejrguder til at aflyse den stort anlagte åbning, hvor den lokale karnevalsgarde underholdt, børneteaterskuespillere befolkede torvet i festlige kostumer, og der var børnevenlig koncert fra scenen.

Og mens arrangørerne var såre taknemmelige for, at ministeren gæstede festivalen og ved den lejlighed fik lokket den ellers ret uin-

teresserede lokalpresse frem til scenekanten, var der andre teaterfolk, der så ministerbesøget som en anledning til at lufte deres uforbeholdne mening om et konkret emne. Således voksede der under ministerens tale på torvet pludselig en lille skov af orange skilte op blandt publikum: 'Bevar Statsensemblet for Børneteater' stod der som en bitter kommentar til, at Kunstrådet har valgt at droppe den økonomiske støtte til et projekt, ministeren selv har stået fadder til og stolt præsenterede for offentligheden, da det startede i 2005.

Ministeren valgte klogeligt ikke at kommentere de orange skilte.

Lidt berettiget malurt i bægert ændrer dog ikke på helhedsindtrykket af festivalen i Næstved som en kolossal børnekulturmanifestation, hvis lige fortsat ikke findes her i landet.

Stafetten er nu givet videre til Ballerup, hvor festivalen finder sted i dagene 19.-26. april 2009.

Søren K. Kløft er informationsmedarbejder på Teatercentrum

Lige til at anmelde

Børneteateravisens fire anmeldere blev sluppet løs på teaterkunsten i ugens og navnlig weekendens løb. På de næste sider følger derfor dugfriske 19 vurderinger af forestillinger. De følger sig til bl.a. de 45 anmeldelser af festivalforestillinger, der allerede findes i BTA's pdf-udgaver (se evt. festivalindstik i BTA 144 via www.teatercentrum.dk) og de ti andre, der har været anmeldt i endnu tidligere numre af BTA. De nye anmeldelser i dette nummer vil blive fulgt op af en snes festivalforestillinger yderligere på den net-portal, der afløser Børneteateravisens papirudgave. Og de kan læses på www.boerneteateravisen.dk, når portalen er kampklar til efteråret.

caj

En barnlig Gud

I 'Englen & Den Blå Hest' går scenebillede, ord, skuespil og musik op i en mimisk, uhøjtideligt, poetisk og fantasibefordrende helhed, som man bliver helt høj af

ANMELDELSE

Teatret Trekanten: Englen & Den Blå Hest". Manuskript: Ulf Stark. Instruktør: Ole Sørensen. Komponist: Goran Marbling. Scenograf: Asger Buus Olsen. Medvirkende: Bo Stendell Larsen og Tom Rosendal, samt Asger Buus Olsen på guitar. Aldersgruppe: 6-10 år. Set april 2008. www.teatrettrekanten

Vi blive lukket ind i spillerummet af en skuespiller med hvide fjervinger og trompet – klar til trut. Åh nej – et alt for stereotyp og tydeligt billede er den tanke, som jager gennem mit hoved. Men blot lidt lytten og et par hoveddrej senere er mine bange anelser gjort til skamme: Bøjet over en elguitar sidder Asger Buus Olsen og vrider seje toner frem som er han ved at gøre klar til en fed koncert. Og i baggrunden, oppe på et lille podium, sidder selveste Gud og leger med ler.

Gud er ingen stor og ufejlbarlig Vorherre, højt hævet over alle os dødelige. Han er derimod – i Bo Stendell Larsens eminente og helt igennem barnlighedsudtrykkelige spil – en yderst barnlig sjæl, som med højvidt hår under en sælsom sort kalot sidder og skaber ting til verden på akkurat samme måde som børn modellerer løs i ler. På en lille hyldeindretning står forskellige skaberværker til tørre.

Han er en ørn efter at blive underholdt – og ikke mindst holdt af. Med et »Høj Engel, nu skal vi

lege!« kalder han Englen til sig, og så går det ellers løs med gådegætteri. Lige indtil Englen prikker til noget Gud har glemt: At skabe den blå hest, han havde lovet. Opgaven er ikke rar. Men Gud får ikke lov at slippe. En klump ler bliver trykket i 'facon', et hoved fra hylden med hoveder sat på, en af Englen blå vingefjer mases på som hale, og vupti har Englen fået en Hest. En attraktiv (hun)lerklump, som spærrer vejen for at Gud og Engelen før så tætte venskab gnidningsløst kan fortsætte.

Befordrende rollebyt

Vi er i fornøjelighedens land. I et teaterlandskab, hvor Ole Sørensen som instruktør, og Bo Stendell Larsen og Tom Rosendal, som henholdsvis Gud og Englen, med lune og leg forstår at fremtrylle Ulf Starks fine fortælling om venskab, kærlighed, jalousi og forsoning.

Det befriende er at rollerne bliver byttet om, og at forestillingen går på tværs af de sædvanlige normer og tankesæt omkring 'religiøse sager'.

Gud er lillebroren af de to, og samtidig ham, der bevidst (og morsomt) spiller på at han er overalt og kan skabe alt. Med små replik-brikker leger opsætningen skælmskt og lunt med al den almægtighed og alvidenhed vi tilskriver Vorherre, samtidig med at den planter Gud lige for øjnene af os som en legeguld, excentrisk blanding mellem et lille stædigt barn og en

'oldgammel' mand. »Tror du ikke jeg har øjne i nakken, eller hvad!« klager Gud, fra den skønne oppumpede sovestol under slumretæppet, hvor han, på trods af vanlig vuggevise fra Englen, ikke længere kan falde til ro, fordi denne hans tidligere så tro lege-kammerat nu vier al sin opmærksomhed til Den Blå Hest.

Lejrbålsfinale

Gud udvikler en hyppig trang til at gå i seng så højlys dag bliver til nat, når noget går ham imod. Han standser musikken. Sender Hesten af Paradis til. Og lokker den hesteforlibte Engel med marengs og romkugler. Men Englen insisterer på kærligheden. Vover sig ud i det ukendte. Og vender tilbage til en noget mere ydmyg Gud, der i mellemtiden er blevet hooked på også engang at møde kærligheden: 'Den ild, der er lige så blød som en hestemule, og som - ligesom længsel – gør, at man hele tiden vil være sammen'.

Og sådan bevæger 'Englen & Den Blå Hest' sig med skønne detaljer og eksistentiel meningsfylde frem mod en lejrbålsfinale, hvor Gud med et 'Sandelig siger jeg eder' tryller pølser op af kasserollen, inden han, efter en skøn 'hvem skal sove ved siden af Hesten'-sekvens, med åbne øjne sætter sig til at sove for 'at holde øje og vente på kærligheden'.

Kirsten Dahl

Tom Rosendal som Englen og Bo Stendell Larsen som Vorherre selv i Trekantens fine forestilling. Foto: Trekanten

Det er ensemblespil af højeste karat, når Møllens Connie Tronbjerg, Klaus Andersen, Margit Szlavik, Kurt Bremerstent og formidable Ole Sørensen tager livtag med en af nutidens store symbolbodede katastrofer. Foto: Mads Peder Friis Jensen

I helvedes forgård

Teatret Møllen gør med 'Oskar' 11 september endnu mere uhyggeligt vedkommende, når de opleves med drengoptik

ANMELDELSE

Teatret Møllen: Oskar. Instruktion: Alex Byrne. Medvirkende: Ole Sørensen, Klaus Andersen, Kurt Bremerstent, Margit Szlavik, Connie Tronbjerg. Forfatter: Jonathan Safran Foer. Scenograf: Gitte Kath. Aldersgruppe: 14 år og op. Set april 2008. www.teatretmøllen.dk

Den 11. september 2001 havde jeg tændt for fjernsynet, inden det andet fly kolliderer med den monstrøse skyskraber. Jeg var en af mange, der så World Trade Centret synke i grus for snart syv år siden. Vi fik hændelsen serveret live og direkte ind i stuerne, og måske derfor er følelsen for de mennesker, som personlig blev ramt af tragedien, dyb og empatisk. Verden ændrede sig den dag i 2001, for den berørte os alle, men nogen mere end for andre.

Og hvordan lever de mennesker videre? 'Oskar' er historien om en af slagsen. En lille dreng fra New York, hvis far tilfældigvis befandt

sig på en af de øvre etager. Oskar og hans far havde et misundelsesværdigt far-søn forhold.

Ikke mindst derfor kan vi leve os ind i den medrivende historie, mættet af stærke følelser. Selv de voksne mænd i salen kniber en tåre. De kan tydeligvis identificere sig med sønnens savn af far, og kvinderne falder i på grund af den arme dreng og hans anstrengende forhold til sin mor og hendes nye ven.

Livgivende håb

'Oskar' er en fandens god historie. Og Teatret Møllen er et fandens godt og fantastisk musikalsk ensemble. Vi forføres følelsesmæssigt og den faderløse dreng kryber helt ind under huden.

Det sortklædte ensemble fungerer ekstremt godt som klassisk kor, katalysatorer og hjælpere for Oskar, der i skikkelse af Ole Sørensen ikke bliver en patetisk voksen, der forsøger sig som ni-årig. Sørensen er bare Oskar! Han føres ind på scenen af sine hjælpere iført et hvidt afslappet hør jakkesæt og

med en grum maske over hovedet. Mere end tydeligt symboliserer han den rene uskyld.

'Oskar' er en humoristisk, musikalsk, varm, sørgelig, opmuntrende og ikke mindst underholdende forestilling. Alt går op i en højere enhed. Den sørgelige far-søn historie flettes sammen med farmor og farfars mildt sagt komplicerede liv og kærlighed fra efterkrigstiden. For farmor og farfar er levende beviser på menneskets overlevelses evne. Selv i den mest grusomme sorg er det muligt at finde en grund eller en lyst, der er værd at leve for. Og nu, hvor de har mistet deres eneste søn bliver de sammen med Oskar og hans selvgjorte sorgbearbejdelse, forestillingens billede på et livsgivende håb.

Teatret Møllens gevaldige force er deres ekstreme samspil. Alle blander ind og ud af samme troværdige og underfundige spillestil, som på en meget velafbalanceret og humoristisk facon interagerer med publikum.

Lone Sørensen

Den nye trend: Storkøb

Efter festivalen har der været veritabelt stormløb på 'Oskar', hvor der nu er oprettet ventelister til håbefulde arrangører. Teatret Møllen har også oplevet en ny salgsmæssig trend i visse af de nye storkommuner: Man køber stort ind. Således har Esbjerg både forsøgt at kapre en snes 'Oskar' og 35 opførelser af Møllens 'Natcirkus' i næste sæson. Administrator Jakob Højgård Jørgensen fortæller dog, at man ikke kan klare hele ordren her, både fordi den er solgt andre og fordi man også gerne vil spille den i andre dele af landet. Men bl.a. Nørregaards Teater oplevede noget lignende efter sidste festival, og det berettes, at flere andre kommuner – herunder festivalbyen Næstved – har valgt at købe stort ind, således at ganske få teatre skal levere alle teaterforestillingerne.

Det er selvfølgelig en positiv ting for det enkelte, 'heldige' teater, men er samtidig også med til at skævvride markedet, smadre diversiteten og efterlade endnu flere andre teatre med et dårligere salg.

Kim Westi leverer et veritabelt oneman-show i 'Snehvide', godt sekunderet af en opfindsom scenografi og nogle fine dukker. Foto: Svanen

En rigtig Grimm Snehvide

Snehvide bliver med en eventyrlig Westi i en dekorativ scenografi en gedigen oplevelse for specielt de mindste

ANMELDELSE

Svanen, dansk-tjekkisk dukketeater: Snehvide. Bearbejdelse: Kim Westi. Instruktions: Patricie Homolová. Medvirkende: Kim Westi. Scenografi & dukker: Patricie Homolová. Musik: Kell Dalgager. Lysdesign: Raphael Solholm. Aldersgruppe: Familieforestilling fra 3 år. Set april 2008.

www.svanen-dukketeater.dk

Snehvide-figuren fylder meget især i små pigers bevidsthed. Ikke mindst den berømte Disney-udgave, hvor fablen formindsker heksens handlinger til fordel for de syv små, gæve dværge med hver deres personlighed.

Svanen, dansk-tjekkisk dukketeater vælger at føre sine små tilskuere trofast tilbage til Grimms oprindelige eventyr, hvor spændingsopbygningen med den onde dronnings tre besøg hos Snehvide i skoven, har noget mere vægt.

Dværgenes figurer fungerer til gengæld som en mere udvasket kollektiv

masse, og troldspejlet spiller en langt større rolle.

Dekoration på svingarme

Dekorationen er af en slags, vi har set før i turnerende børneteater, men det gør den ikke mindre opfindsom. Den fremstår fra start som et miniatyreslot, de små kan betragte og leve sig ind i inden forestillingen går i gang. Men som historien udvikler sig, således åbner scenografien sig også. Miniature slottet så at sige blomstrer. Det er sindigt konstrueret i moduler sammensat om en central cylindrisk kerne. Fra modulerne udgår svingarme i forskellige niveauer, der kan skubbe eventyrfigurerne frem til forscenen og meget tæt på de små tilskuere.

Suppleret af lys og musik bliver eventyret yderst sanseligt og det gipper i de små kroppe, når eksempelvis troldspejlet smækkes næsten helt op på skødet af første række. Patricie Homolovás meget karakteristiske og stilfulde dukker varierer i størrelse

fra små tre-dimensionelle trædukker til store flade ansigter, spilleren kan holde op foran sig.

Kim Westi er i denne forestilling Svanen. Ikke nok med han tager imod i døren og er tekniker. Han er også fortæller, skuespiller og dukkefører. Han springer ind og ud af dektionen som synlig dukkefører, alt imens han udfolder sit skuespiltalent som både heks, dronning, jæger og Snehvide.

Westis energi og nærvær når langt ud over scenekanten. Han er venlig, opmærksom og imødekommende. Han giver med humor plads til ping-pong snak med de små tilskuere og til deres kommentarer på en velafbalanceret måde, der ikke forstyrrer forestillingen, men som ubemærket er med til at tage toppen af den let uhyggelige historie.

Forestillingen har en klar familie appeal. Her er masser at snakke med de voksne om både på vejen hjem og senere når hele oplevelsen er faldet på plads.

Lone Sørensen

Nationalitetsforskudt

Det er ikke rart at blive mobbet for at være svensker. Ramaskrig er til slapstick med sproget uden at fortabe sig i de dramatiske dybder

ANMELDELSE

Ramaskrig: Medfødt – hvem fanden gider være svensk. Idé, skuespil og produktion: Hanna Jansson og Karin Almer Nielsen. Aldersgruppe: Fra 12 år og op. Set april 2008. Mail: teaterramaskrig@hotmail.com

Hvem fanden gider være svensk? Ja, hvem – Hanna gør i hvert fald ikke. Hun har bare ikke noget valg. Den medgørlige flinke pige og oplagte mobbeoffer er blevet nationalitetsforskudt og taler svensk. De andre forstår pludselig ikke, hvad hun siger, og så er fanden – både den svenske og den danske – i den grad løs.

Danskere skifter nødtig mening – hverken om hinanden, danskere eller andre fremmede. Så panikken må selvfølgelig brede sig i familien, når Hanna og hendes tvillingsøster, Karin, i ti-års alderen opdager, at de bliver mere og

mere forskellige. Eller rettere at Hanna bliver svensk og ligesom de overvægtige eller på anden måde 'forkerte' teenagepiger må finde sig i at blive kanøflet.

Dybsindig kan man ikke kalde Ramaskrigs speedsnakkende satire, der lever højt på de medvirkendes helt skønne og flot timede, personlige sprogforbistring. Men Ramaskrig kan noget med ord. De kan opfinde dem og bruge dem til at ommøblere almindelige formuleringer til rablen-de, sproglig slapstick. En skæg pendant til de to sofistikerede sortklædte kvinders hyperenergiske, kropslige crazy-komik.

Skrig, skrål og slåskamp

I den ene håbløst fordomsfulde situation efter den anden får publikum hårdtlående og håndfast anskuellesundervisning i, hvor godt snæversynet lever og rådyrkes. Trods al snak om globalisering er der ikke

meget albuerum til individuelle, nationale og kulturelle forskelligheder. Når fordommene springer op som trold af en æske blot ved tanken om noget svensk, hvor slemt står det så ikke til i forhold til dem,

der kommer fra mere fjerne lande. En tanke, som forestillingen – fornuftigt nok – overlader til os selv at tænke.

Hannas svenske tilbøjeligheder er ikke populære hos pigernes karikatur af en

hash-rygende mor. Der fremstilles, så hun ligner en utål, mislykket parodi på en 68'er. Gennem røgtågerne er hun vaks nok til at booke plads til Hanna på et tilpasningskursus, hun har set i tv-shoppen. Men piger-

ne snyder i stedet den mere udfarende søster Karin ind på kurset, så Karin snart heller ikke ved, om hun skal være svensk eller dansk.

Et dilemma, der lynhurtigt lægger op til endnu en omgang skæg og ballade, der udvides med skrig og skrål og slåskamp. Indtil pigerne bliver enige om at springe ud som sig selv og det, de er, en dansker og en svensker. Pointen er sympatisk, men udstiller også forestillingens store svag-hed. At det dramatisk bliver alt for overfladisk og forudsigeligt at se skuespillerne spille sig selv i stedet for at spille roller.

Randi K. Pedersen

Hanna Jansson og Karin Almer Nielsen i deres speedsnakkende svensker-satire. Foto: Daniel Navarro

Forførende energi, skæv sangreplikker og overrumplede sangstemmer befolkere 'Sangen om Sigurd og Brynhilde' og leverer endnu en god grund til, at Det lille Turneteater har fået egnsteaterstatus i Næstved. Foto: Vagn Guldbrandsen

Brynhilde i barbershop

Det lille Turneteater forfører teenagerne med sin originale sanghybrid over Wagners ellers så utilgængelige skæbnehistorie. Fortællingen om den kærlighed, man ikke selv kan styre

ANMELDELSE

Det lille Turneteater: *Sangen om Sigurd og Brynhilde*. Tekst: Karsten Johansen. Instruktion: Ina Miriam Rosenbaum. Scenografi og lys: Pernille Plantener Holst. Kostumer: Lise Klitten. Musik og sanginstruktion: Ulla Britt Simonsen. Medvirkende: Rikke Buch Bendtsen, Josephine Nørring, Thomas Chaanhing og Thomas Guldberg Madsen. 70 min. Fra 9 år (eller 12 år). Set april 2008. www.detlilleturneteater.dk

Ikke noget med at være bange for Wagner. Ikke noget med at frygte udviklede heltesagn. Bare to smækre sild og to machomænd med en mikrofon i hånden. Så styrter 'Sangen om Sigurd og Brynhilde' ud over klipperne i forrygende, firstemmig disharmoni.

For Det lille Turnéteaters nye forestilling har en forførende energi over sig. Ina Miriam Rosenbaum har iscenesat Ulla Britt Simonsens besnærende sange, så den onde fortælling flyver afsted med dragefart: Fortællingen om Sigurd, der lover Brynhilde evig troskab, men som forhekset, så han glemmer alt om Brynhilde og tager Gudrun i stedet for...

Karsten Johansens tekst er lige så ligetil, som hans sangreplikker er skæve og mystiske. Alt kommer til at rime på den mest mundrette facon. Vildt sprogligt opfindsomt og meget tættere på rappens univers end på operaens. Og meget sjovere.

De fire performere har tilsvarende overrumplende sangstemmer, tilsyneladende lige så naturligt begavede og garvede inden for barbershop som inden for kelterballader og rock og salmesang. Rikke Buch Bendtsen og Josephine Nørring er skønmøer i strittende skørtestivere og vilde håropdater, og Thomas Chaanhing og Thomas Guldberg Madsen spiller deres bejlere med seje skuldertræk og feje blikke.

Ga-da-Gunnar

Takket være Lise Klittens tjekkede kostumer fremstår de som idoler på en catwalk: Hvidt i hvidt. Råt i råt. Flot i flot. Samtidig er rummet lykkeligt rensat for borgkulisser. I stedet har Pernille Plantener Holst blot opsat tre vægge som baggrund for nogle stemningsskabende videoprojektioner, (der dog ikke bidrager alverden til forestillingens fremadskriden). Hele fortællingen er lagt over i performernes stemmer og opgearede kropssprog. Ga-da-gung, ga-da-gung, ga-da-Gunnar...

Der ligger en fin em af skæbnetro over forestillingen. Forestillingen udpensler grumt smerten ved at blive bedraget, men også smerten ved at indse, at bedraget er uundgåeligt – netop fordi man ikke kan styre kærligheden.

Hermed smyger opsætningen sig elegant uden om enhver religiøs tolkning, samtidig med at den fastholder fortællingens eksistentielle karakter. For kan

man virkelig ikke selv bestemme, hvem man kommer til at elske? Og kan man heller ikke lære at elske, den man nu engang får?

Gi-da-Brynhilde

Forestillingen lader til at tænde teenagepublikummet. Den hippe æstetik går tilsyneladende rent ind, sammen med den direkte facon at diskutere kærlighed på. For hvad er det lige, der gør en almindelig fyr til en scorekarl? Og hvorfor kan man ikke bare glemme en fyr, når han ikke længere vil være kæreste?

Det har Det lille Turnéteater svar på. Så selvfølgelig sidder teenagerne på kanten af stolen og sluger det hele. De nyder, hvordan performerne træder ud af rollerne og kommenterer på sig selv og de andre – uden at fortællingen bremser det mindste. Det pirrer tydeligvis, at historien kan tåle, at man stiller spørgsmål til den undervejs.

For denne historie er en urhistorie, og det skaber tydeligvis respekt. Dermed bliver forestillingen også en gave til teenagernes voksne – og ikke mindst til de lærere, der er ved at gå død i temauger og projektopgaver. Giv dem Brynhilde, siger jeg bare.

Anne Middelboe Christensen

Fyldt fantasi

Opera er sjovt og let at kapere, når det som i 'Volapyk' bliver serveret i en kombination af 'skønsang', betagende 'sær musik, badutspring, og løjerlige ting og kostumer. Og når tilgangen og energien ligner den 'alt-er-muligt'-agtige som er motor i børns egne lege

ANMELDELSE

Den Jyske Opera: *Volapyk*. Dramatiker og instruktør: Birger Bovin. Komponist: Pierre Dørge. Scenograf og kostumedesigner: Tanja Bovin. Medvirkende: Kiki Brandt (sanger), Lars Ottosen (danser), Florián Navarro og Ulla Schmidt/Henrik Svenning (musikere). Aldersgruppe: 4-10 år. Set marts 2008. www.jyske-opera.dk

Ni-ha-uh-ha! ryger det ud af pigen Viola. Og man skal ikke lade sig narre af hendes glade rottehaler, solgule gamacher og trompetstruttet i den røde kjole med de store grønne prikker. For glad udadvendthed bliver vendt til bange anelser, og almindelig tale bliver til volapyk, da Viola finder ud af, at hun skal være lillesøster.

Da de musikalsk drejede 'bollelyde' Viola fra sin seng hører inde fra forældrenes soveværelse bliver oversat til 'du skal have en lillebror' vælger Viola nemlig at snakke vrøvlesprog (med undtagelse af de tre vigtige ord 'mor', 'far' og 'Viola') og smutte en tur ind i sin egen fantasi. Udsigten til ikke længere at skulle have mor og far alene, er ikke rar. Hun har virkelig fået noget at tænke over. Og bearbejdet og gennemlevet bliver det kommende nye i et forløb, som Birger Bovin har sørget for hænger dramaturgisk set fint sammen, og hvor sang, dans, sceno-

grafi og musik supplerer og komplementerer hinanden på udmærket vis. Det sidste også takket være Kiki Brandts klare operastemme, Lars Ottosens dansante springfyrstjed, Tanja Bovins festlige scenografi, og de to musikeres (Florián Navarro og Ulla Schmidt/Henrik Svennings) uhøjtidelige fremførelser af Pierre Dørges MGP-fjerne kompositioner.

Violas forsoningsrejse

'Volapyk', som Den Jyske Operas musikforestilling oplagt hedder, er en positiv-historie om at det nok kan virke overvældende og truende at skulle have en lillebror eller lillesøster. Men at den lille ny også kan være en man kan have det sjov sammen med.

Det fine er, at forestillingen udtrykker Violas forsonings- og forståelsesrejse. At vi først et stykke ind finder ud af at det er i hendes fantasi at det hele foregår. Og at det er så let at stige på, og 'forstå' de stemninger Viola er i, fordi spillerne i det kunstnerisk formede koncept virker på scenen med en energi og indstilling til tingene som ligner den måde hvorpå børn agerer i livet når de er kede af det, begejstrede, usikre og glade.

Pierre Dørges ikke mainstreammusik bliver fremført på klarinet og saxofon. Men også på traditionelt slagtøj og på køkkengryder og med små barnevogns-

påsatte pivedyr.

Tanja Brovins udtræk af farverig stoflig fantasi overrasker og glæder øjet. Violas kostume udstråler glæde. Pyk (den lillebror Viola skaber i sin fantasi) har løjerlige finner. Alt i Violas hjem er gennemført ternet, helt ned til stolens ben. Skuffer går op og i af sig selv. Døre åbner sig ditto automatisk. Blomster stiger op af borde. Ting kommer ud af Violas kjoleprikker. En meterhøj løjerlig elefant ruller ind. Og på bagtæppet afløser det ene kalejdoskopiske billede det andet i et forløb, som er helt komme-til-verden-fødselsagtigt.

Skørhedsfryd

Er der for meget proppet ind i den samme lille fortælling? Er udtrykket overmættet? Drukner budskabet i udtryksiver? Vi bevæger os på vippen. Men 'Volapyk' balancerer på den skarpe knivsæg og fortæller en historie, som hele aldersgruppen kan fryde sig over skørhedsfantasien i. Og jeg vil tro at børn fra 5-6-års alderen let kan nikke genkendende til Violas reaktioner, enten fra dem selv eller andre. Og at de også kan oversætte problematikken, om at noget nyt i første omgang virker truende, men siden viser sig ganske givende, til andre forhold.

Kirsten Dahl

Viola (Kiki Brandt), far (Florián Navarro) og mor (Henrik Svenning) i Den Jyske Operas 'Volapyk'. Foto: Den Jyske Opera

Nekrolog

Administrator, tidligere leder af Teatercentrum m.m. Hans Jørgen Sahl (f. 1955) er død.

Han var fra 1. januar 1997 i knap et år leder af Teatercentrum, men valgte så af personlige årsager at vende tilbage til Århus, hvor han havde sit hovedvirke som administrator, men også var drivkraft i oprettelse af teaterteknikeruddannelsen på Århus Tekniske Skole og senest rorgænger i projekt KulturNatten.

Hans Jørgen Sahl var også særdeles aktiv i BørneTeaterSammenslutningen (BTS) gennem en årrække i 1990'erne. Med en tillægsuddannelse fra Journalisthøjskolen i Århus som bagage var han også debattør og en kort overgang teateranmelder ved Det Fri Aktuelt.

I et mindeord skriver Kirsten Dahl bl.a.:

Dansk kunst og kulturliv har mistet en fremragende administrator og et særlig følsomt menneske. Onsdag den 12. marts døde Hans Jørgen Sahl af en blodprop i hjernen.

Med sine kun 53 år nåede Hans Jørgen Sahl, foruden andre små jobs, at være administrator i mere end 20 år. Senest på Granhøj Dans, i en periode også på GRAN teater for dans, og i tiårene forinden på Gruppe 38.

I forhold til de scenekunstneriske resultater var Hans Jørgens bedrifter ret usynlige.

Det han gjorde kunne måles i andres succes. Hans energi kom af at der blev skabt kunst omkring ham. Det afgørende for ham var, at han - sammen med stedet - kunne være stolt af det, som blev skabt. Herudover var han en stærkt engageret samfundsdebattør.

Som matematisk student og Cand. Mag. i dansk og dramaturgi var Hans Jørgen til fingerspidserne regnskabsmand, administrator, turnéteaterchauffør, debattør, universitetscensor, og frem for alt kunst- og kulturelsker. Han krævede at kunsten ville ham noget - og at han kunne mærke det.

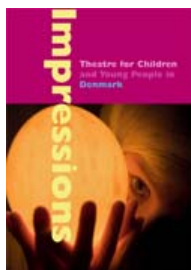
Han gik til livet med et kolossalt videbæger, en brændende passion og en til tider stålsat stædighed. Han var vidende og indsigtfuld. Optaget af litteratur. En ihærdig læserbrevsskribent. Et uhyre socialt menneske. En stor humorist. Og en rigtig festløve.

Han arbejdede hårdt og indeni sloges han med en lys og en mørk side. Der boede et yderst følsomt væsen i Hans Jørgens høje, lyse og altid noget uroligt bevægende krop. Han var både for stor og for sart til denne verden. Han var billedligt talt "Den blonde bjørn", "En hest, der tror den er en hund" eller "En elefant i et glashus".

Jobmæssigt bliver Hans Jørgen, som det energiske og kompromisløse multimenne han var, meget vanskelig at efterfølge. Og som menneske har han, som den følsomme, fascinerende og skræmmende humørveksler, tændt mange flammer, som aldrig bliver slukket. Han var en trængt type i vores tid, en uddøende race, - en virkelig mammut.

Æret være hans minde.

Kirsten Dahl er tidligere pr-medarbejder på Granhøj Dans og har skrevet mindeord på vegne af hans to hovedarbejdspladser, Granhøj Dans og Gruppe 38.

Nedenstående beretning er skuespiller og projektleder Henrik Ipsens uforkortede bidrag til ASSITEJ Danmarks nyeste engelsksprogede tryksag om dansk børneteater, Impressions - den tredje i rækken. Det lille magasin, der er redigeret af Peter Jankovic, Peter Manscher og Henriette Holm Sandbye, kan rekvireres hos ASSITEJ Danmark, der er en afdeling af den internationale organisation for børne- og ungdomsteater.

Se mere på www.assitej.dk

Henrik Ipsen m. Mei Oulund i 'Gå gennem hjertet' (Odsherred Teater). Foto: Fredrik Clement

Henrik Ipsen i 'Rejsen hjem' (Odsherred Teater): Foto: David Trood

Henrik Ipsen er uddannet skuespiller fra Odense Teaters skuespillerskole og var i gang med en regelret karriere på de store scener, da han blev vakt for børneteateret og dets særlige magi og specielle udfordringer. Her fortæller han om det at spille for børn.

1 Jeg erindrer at stå på den store scene midt i en forestilling - salen var fyldt. Jeg var standset op midt i en replik, og stod og kiggede ud i mørket, hvor jeg kun kunne ane konjunkturerne af publikum. Jeg stod bare dér, badet i lys og tænkte: Hvad laver du egentlig her? Står du her for deres skyld eller mest for din egen?

Jeg havde været fastansat på et stort teater i syv år. Jeg havde spillet alt. Fire-fem forestillinger om året. Til prøve om dagen og på scenen om aftenen. Jeg havde gennem tiden indfriet en hel del instruktørers og scenograferes kunstneriske ambitioner. Og som jeg nu stod der, foran et stort publikum, i en lidt for lang pause, følte jeg mig uendelig tom.

I det sekund gik det nemlig op for mig, at den eneste grund til at jeg stod der, var den enorme eksponering jeg var udsat for. Jeg ville dem jo ikke noget - dem derne - i mørket. Jeg ville have deres anerkendelse - ikke andet. Og ikke på grund af historien jeg fortalte - det var jo ikke min ide - men fordi jeg var så dygtig til at udføre den. Og anerkendelse - det fik jeg. Der blev altid klappet efter en forestilling - og næsten altid to fremkaldelser. Der

blev aldrig buet eller på anden måde tilkendegivet en utilfredshed. Folk sad pænt stille og opførte sig som man gør og bør, når man går i teatret.

I stilheden den aften på scenen, indså jeg, at det ikke længere var nok for mig. Jeg ville noget mere, noget større end det. Jeg ville i dialog med publikum - mærke dem. Jeg ville have kunstnerisk indflydelse på den historie jeg fortalte - på formen og indholdet. Og jeg vidste, at jeg måtte væk derfra.

2 Så et par måneder efter en dag sidder jeg i en gymnastiksal på en skole. Der er festival i Danmark - en af verdens største. Jeg sidder sammen med en flok børn og unge i alderen 10 til 15. Der bliver snakket og kommenteret - et par er tydeligt nyforelskede. En lille gruppe drenge er ude på noget, én anden skriver i hemmelighed en sms, så pludselig bliver alt stille, der er sket noget på scenen, der har fanget deres opmærksomhed. Nogle spærre øjnene helt op - nogle bider sig i læben og holder vejret. Stilhed. Og så kommer reaktionen, der opstår en forløsende respektløshed i rummet, her er ingen forstillelse: En pige insisterer højlydt på, at hun i alt fald ikke blev ramt, af det der lige skete, den lille gruppe drenge fra før, sidder nu helt stille og er pludselige meget små, så puffer de lidt til hinanden og bliver store igen.

Sådan er det hele forestillingen igen: Alt, hvad der foregår på scenen, bliver målt og vejret af publikum, både når historien ikke rigtig hænger sammen og skuespillerne er ude af balance, og når skuespillerne er nærværende og gode, og historien rammer plet. Reaktionen kommer med det samme. Den er aldrig entydig

dig positiv eller negativ - nærmere både og. Ligesom livet.

Forestillingen er slut og publikum strømmer ud - men jeg bliver siddende. Jeg kan ikke rejse mig. Jeg er dybt bevæget over, hvad jeg lige har været vidne til. På gulvet ligger efterladenskaberne fra det unge publikum.

Det minder mig om et billede jeg engang så af en forladt middelalder-markedsplads. Jeg tænker på storfilmene 'Molière' fra 1978 af Ariane Mnouchkine, det jeg lige har oplevet, havde den samme substans af sved og nærvær som den film.

Jeg anede ikke at den slags teaterkultur fandtes i Danmark, og jeg får en helt klar fornemmelse af, at det er her jeg skal være.

3 Der går to år før jeg selv skal stå over for et ungt publikum for første gang. De, jeg skal spille for er børn fra 7-12 år. Jeg er meget spændt på mødet. Jeg har stadig min oplevelse fra festivalen frisk i erindringen, og det gør ikke sagen

bedste kritikere

Henrik Ipsen alene på scenen i sin første rigtige forestilling for børn, Odsherred Teaters 'Hane Hop'. Den svenske forfatter Thomas Tidholm skrev i midten af 90'erne den rørende og vedkommende historie om drengen, som undertrykkes af sin far og storebror, men som til sidst alligevel, midt i al uretfærdigheden, finder et lys i mørket. I Børneteateravisen skrev Kirsten Dahl bl.a. i sin anmeldelse: »Henrik Ipsen er alene på scenen, som i tråd med historiens nøgenhed er det 'usminkede' klasselokale. Med vågen mimik, præcis gestik og en fin fornemmelse for at få børnepublikummet engageret i historien gennemspiller han Bos forløb fra taber til vinder«.

Foto: Jens Honore

Henrik Ipsen i 'Mirad'(Odsherred Teater): Foto: Jens Honore

Henrik Ipsen m. Mei Oulund og Rasmus Munch i 'Woyzeck' (Odsherred Teater/Fair Play). Foto: David Trood

mindre spændende, at jeg har valgt en monolog. Der er kun mig selv at takke, hvis det hele falder til jorden.

Processen jeg lige har været igennem, har været væsentligt anderledes end, den jeg er vant til fra det store teater. Der ville teaterdirektøren typisk have valgt et stykke, efter samråd med sit dramaturgiat, han ville hyre en instruktør, der sammen med en scenograf ville udarbejde et koncept, og teaterdirektøren og instruktøren ville caste skuespillere. En scenografimodel og skitser ville blive afleveret til teatret og produktionen af scenografi og kostumer ville blive påbegyndt. Skuespillerne ville få udleveret et manuskript umiddelbart før prøvestart.

Til første læseprøve ville instruktør og scenograf typisk fremlægge konceptet og de bagved liggende tanker og ideer. Prøveforløbet ville strække sig over seks-otte uger, alt efter stykkets omfang, og jeg selv ville, prøveperioden igennem, gøre mit bedste for at forstå konceptet og forløse de ideer der lå bag. Det var bare ikke altid, at jeg nåede det til premieren!

Ofte skulle vi to-tre uger ind i spilleforløbet, før det gik op for mig, hvad stykket egentlig handlede om, men det gjorde ikke noget, for det vigtigste var, at jeg passede min del af opgaven: skuespillet. Mit ansvar var at formidle og være god til det – teknisk og emotionelt. Jeg skulle overlade de store linjer til andre, eller sagt på en anden måde, det var ikke afgørende, at jeg havde noget på hjerte. Det kunstneriske engagement lå ikke hos mig – men hos instruktøren. Den skabende proces var ikke lige skabende for alle.

Og nu stod jeg så her i en helt ny situation, overfor mit første møde med et nyt publikum. Processen helt frem til denne dag havde været akkurat sådan, som jeg håbede den ville være. Faktisk startede det hele med, at jeg en dag fik en manuskript i hånden og blev spurgt, om det eventuelt var noget jeg ville lave. Jeg læste det – historien tændte mig og jeg sagde ja. Fra da af blev jeg inddraget i hele konceptudviklingen: Hvad ville vi med historien? Hvilken form og stil ville kunne forløse stykket

bedst? Hvilken instruktør kunne løfte opgaven? Sammen fandt vi frem til den bedste i landet, til at forløse netop det vi ville, og vi indledte et samarbejde.

Det havde været en lykkelig proces, og jeg stod nu med noget jeg følte stort ejerskab overfor - takket være den dialog der blev etableret fra første dag. Den skabende proces var ikke kun knyttet til et enkelt individ men til et kollektiv. Det havde jeg aldrig oplevet før, det var meget anderledes og dybt tilfredsstillende. Og nu skulle det hele stå sin prøve.

4 .Af de ting jeg har spillet på en scene, er det det sværeste jeg nogensinde har lavet. Vi valgte at fortælle historien så nøgent som muligt. Der var kun mig selv – intet andet – ingen rekvisitter, ingenting. Forestillingen skulle i princippet kunne køre ud på en cykel og spilles hvor som helst. Formen var direkte henvendt til publikum og inspireret af Dario Fo's fortælleteknik, børnene skulle meget gerne tale med, og det skal jeg lige love for, at de gjorde. Opgaven var at styre historien hele vejen hjem uden at miste kontakten med børnene.

Det var hårdt og krævende, men på en god måde. Jeg forstår nu præcis, hvordan skuespillerne må have haft det – den dag på festivalen i Danmark. Jeg forstår også, hvorfor Peter Brook bruger børn som verdens bedste kritikere. Brook tager med sine skuespillere ud på skoler med et 'work in progress' for at se om det de laver, kun rører og interesserer dem selv.

Hvis børnene ikke lever sammen med skuespillerne og derfor bliver utålmodige, laver de simpelthen stykket om. Børn kræver at du er sand og tilstede og vil dem noget, ellers gider de dig ikke. En forestil-

ling er en levende organisme og opfattelsen af, hvornår noget er relevant kan sagtens skifte fra barn til barn. Det går simpelthen ikke at læne sig tilbage og tro, at bare historien er god, skal det nok gå. Du er nødt til at ville dit publikum med det du laver, ellers vil du aldrig kunne lege med børnene og bringe historien sikkert i havn. Men samtidig er det klart, at jo mere relevant historien er for børnene – jo nemmere går det.

5 I dag føler jeg mig godt til rette i den del af teaterbranchen, vi traditionelt kalder for Børneteateret. Teater for Børn og Unge ville nok være mere dækkende. Jeg selv vil nok gå endnu videre og kalde det Vækstlaget for Teater i Danmark. For i de seneste år er flere og flere skuespillere gået direkte fra skuespilleruddannelsen og ind i vores del af branchen. Der er begyndt at ske et frugtbart samspil mellem de gamle gruppeteatre og de nye generationer af skuespillere og instruktører.

Og jeg forstår godt tiltrækningen. Branchen kunne godt fortjene en større eksponering end hvad tilfældet er i dag, men til gengæld findes der i dette vækstlag en stor kunstnerisk frihed, man sjældent møder i andre dele af branchen. Og når selv Peter Brook har opdaget behovet for verdens bedste kritikere, siger det næsten sig selv: Søger man efter udfordringer som udøven de kunstner indenfor teater, er det i vores del af branchen man skal lede.

Henrik Ipsen (f. 1966) er skuespiller og projektleder på Odsherred Teater. Han er uddannet fra Skuespillerskolen v. Odense Teater 1993.

En historie om magt

Samtidigheden af fine sceniske billeder og forløb, som spilles overdrevet eller skulle have været strammet op, gør 'Fargo & Søn' til en splittet oplevelse

ANMELDELSE

Batida: Fargo & Søn. Forfatter: Søren Ovesen. Instruktør: Vibeke Wrede. Instruktørassistent: Maiken Marie Wessberg. Scenograf: Annika Nilsson. Værksted: Mads Rasmussen. Komponist: Magno Bissoli Siqueira. Medvirkende: Lene Pernille Christiansen, Sus Hauch, Claus Hjelm, Karen Rasmussen, Tobias Heilmann, Søren Ovesen, Kirsten Juul Sørensen, Tine Sørensen og Per Thomsen. Aldersgruppe: 12 år og opefter. Set april 2008. www.batida.dk

Små lys tændes ét for ét i bunden af et stort tomt mørke, som gradvist spiles ud med kraftige toner fra messingblæsere og andre instrumenter. Lysene står som små prikker i et hav af musik, og man aner efterhånden konturerne af ni mørklåede spillere i et goldt landskab af grå gulve

og små forhøjninger. Lyset kommer fra pandelamper, som musikerne har spændt på deres hjelme. At de spiller fattige, strejkende minearbejdere, forstår vi snart efter på den fortæller som træder frem og præsenterer rammen for stykket, dets tematikker og tillige opsummerer en række udfald, som vi kommer til at opleve, blandt andet at en af stykkets hovedpersoner ved stykkets slutning vil drukne under isen.

Med det musiske anslag og prologen slår Batida vores forventninger an til en stor fortælling. Men teatret gør det med en mislyd: For mens musikbruset i tusmørket fylder en med en anelse om at nu kommer der live musikteater, der vil ilte os med nuanceret historiefortælling og spændende sceniske løsninger, så trækker man følehornene tilbage under prologen, fordi teksten hurtigt kommer til at virke for lang, tydelig og tung – også selvom forskel-

lige spillere vågent supplerer fortælleren med spørgsmål og reaktioner.

Oprør

Netop denne samtidighed af sans for i små sceniske billeder at male historiens situationer og samtidig mejsle tingene for tydeligt ud og ikke have luget tilstrækkeligt ud i forløb, gør 'Fargo & Søn' til en mærkelig splittet oplevelse.

Med en fin enkelhed zoomer stykket ind på minegiganten Fargos søn Lucas, som forbryder sig mod sin far ved at tømme en spand med farens penge ud af vinduet til de strejkende minearbejdere. Faren forsøger med livrem med mere at afrette 'tronfølgeren', men Lucas flygter ind i sig selv, og diagnosticeres idiot.

Samme aversion mod forældrenes pengeværdier har hans lillesøster Marta, der oprørsk bider sin mor i armen. Forældrene beslutter at sende dem på hhv.

galeanstalt og klosteskole. Men de to børn flygter sammen, og mødet mellem den rige og fattige verden tager fart.

Lucas og Marta vil gerne kunne vælge fantasiens, poesiens og kærlighedens verden. Som tegn for den længsel og det håb snitter Lucas et skib med fem master, som han udnævner sig selv til kaptajn for. Mens

Martas attribut er den røde dagbog hun skriver sine tanker ned i. Andre personer bærer tilsvarende tegn. Fx den blindes kvidrende fugebursfugl og Fargos høje 'kapitalisthat'.

Hjertelyd og knas

Batida brænder for at fortælle historien om uretfærdighed og pengemagt. Vi

Søren Ovesen er den centrale fortæller i Batidas stort anlagte epos om uretfærdighed og pengemagt. Foto: Batida

mærker hjertelyden. Men der er også 'støj på linjen'.

Forestillingen er for lang. Dramaturgien virker uspændstig og tung, også selvom teksten veksler mellem dialog og fortælling. Der er gode ideer i iscenesættelsen, som skaber liv på scenen. Galeanstalt og klosteskole skyder vakst op som små roterende bygninger. Kløften bagtil bruges opvakt til både zinkbaljevaskerhus, rendesten med glubske hunde, og farlig tilfrosset fjord. Der er gode visuelle detaljer. Fx Lucas' fem-master, som projekteres op på hele bagvæggen, først uden sejl og til slut med fem røde sejl.

Men der er også for mange gentagelser. Og man splittes tit af glæde over de medvirkendes store musikke talenter og mismod over fleres manglende evne til skuespilmæssigt at balancere deres roller. Replikker afleveres tit for demonstrativt og med gestiske overdrivelser.

Kirsten Dahl

Så giv mig dog min cykelhjelme

Eller mælken. Eller mine forældre i bur. For Teater Hund får igen ungerne til at more sig over deres forældres tåbeligheder

ANMELDELSE

Teater Hund: Far, Mor og Børn – hver dag! Idé og instruktion: Methe Bendix. Koreografi: Erik Pold. Scenografi: Rebecca Arthy. Medvirkende: Anne Dalsgaard, Birgitte Prins og Troels Malling Thaarup. 50 min. Aldersgruppe: 5-12 år (eller 7-12 år). Set april 2008. www.teaterhund.dk

Børnetilskuere er aldrig i tvivl om, at Teater Hund kan lide dem. Ikke fordi teaterhundene opfører sig specielt hensynsfuldt over for børnene eller specielt pædagogisk. Tværtimod, faktisk. De har det med at snuse til temmelig private ting mellem børn og deres voksne. Men Teater Hunds forestillinger skildrer altid, hvordan børnene er de fornuftige og betænksomme – og hvordan forældrene er

de urimelige og selvoptagede. Og dén optik tiltaler selvfølgelig ungerne.

Desuden er Teater Hund boblende fuld af godt humør. Særlig skolestartergruppen ved sjældent noget bedre end et godt grin, og det leverer Methe Bendix & Co. med sikkert bid. Ikke noget med morale, ikke noget med bedreven. Til gengæld en masse med indfald og jokes – og så også en metaleg med teaterfor-

men, som disse børn fint fanger.

Husk nu!

Far, Mor og Børn – hver dag! er nemlig en karikatur over familiens dagligdag. Fra morgenmaden med råben og skrigen og husk-nu! – til venten på, at mor har snakket færdig i telefon, og at alle mors veninder har været på uendelige snakkesøg. Scoop'et i denne

forestilling er en opfindelse af en 'voksoologisk have'. Her er de voksne anbragt i bure, der mistænkeligt nok ligner helt almindelige hjem. Metatricket er, at skuespillerne sendes ind i burene, forklædt som børn. Tydeligvis ikke uden risiko.

Men ungerne skrider af grin, fordi det er så tydeligt, at de voksne slet ikke får øje på barnet i 'buret' – og fordi de voksne karikeres så præcist, mens overdrivel-

Gakke er de, Teater Hunds vilde performere, der tydeligvis hellere griber til overdrevne briller end til moraliserende tale. Foto: Per Bix

serne løber om kap i højeste revytempo.

Spis nu!

For Hund-performerne har et bramfrit attack og en tungehalsende ensembledynamik. Anne Dalsgaards fysiske præcision er vidunderlig, når hun styrter afsted efter en cykelhjelme eller taler i tre telefoner, mens gummimimikken flår hendes ansigt fra hinanden. Birgitte Prins kan gå helt ind i sig selv af barnebenoverhed, men også folde sig ud som fnidretøs uden halsbånd. Og Troels Malling Thaarup bruger sin store krop til at skabe den komiske forsinkelse mellem de to vævre kvinder, som netop udløser latteranfald.

Far, Mor og Børn er i familie med Teater Hunds sidste forestilling Tænk engang, hvor det var hjerens sære mekanismer, der var emnet. Instruktøren Methe Bendix videreudvikler tydeligvis sin egen stil med satire og følsomhed i uventet blanding. Men bag latteren er forestillingerne seriøse og vigtige billeder af

børn, der bliver glemt. Børn, der bliver overset og forsømt, og hvis følelser aldrig får plads. Teater Hund siger det bare ikke på den moraliserende facon, men bruger humoren og det vilde kropssprog. Her smelter instruktionen flot sammen med en barok koreografi af Erik Pold og med en surrealistisk scenografi af Rebecca Arthy. Familiens dagligstue skabes nemlig af et bord, der viser sig at være en forstørret pakke smør, og et skab, der egentlig er en liter mælk... Og med tre parykker og tre telefoner, så kører forestillingen i højeste gear. Netop fantasifuldheden omkring de dagligdags ting tænder tydeligvis ungerne, der samtidig inspireres til selv at lave teater med det, de nu engang har derhjemme. At de så ikke har en meddigtende lydkulisser af Jonas Vest, det må de så leve med. For de har garanteret nogle selvtilstrækkelige voksne, der kunne have godt af et spejl. Sådan et spejl, der viser tænder.

Anne Middelboe Christensen

Der leges med både lys og menneskeskæbner i Fair Plays spændende og meget visuelle fortolkning af Dylan Thomas' klassiske tekst. Fra venstre ses: Marita Dalsgaard, Jesper Pedersen, Betina Grove Ankerdal og Henrik Steen Larsen. Foto: David Trood

Mennesker i modlys

Teatret Fair Play vover pelsen og præsenterer en forestilling fuld af poesi, fantasi og fabulerende lidenskab i en tid, hvor ungdomsforestillinger præges af virkelighedsteater

ANMELDELSE

Teatret Fair Play: Milkwood. Tekst: Dylan Thomas. Oversættelse: Jørgen Nash. Bearbejdelse: Robert Parr & Michael Michael Ramløse. Instruktion: Robert Parr. Medvirkende: Marita Dalsgaard, Betina Grove Ankerdal, Jesper Pedersen og Henrik Steen Larsen. Scenografi: Maria Ciccio. Aldersgruppe: 14 år og op. Varighed 70 min. Set i april 2008. www.fairplay.dk

På Festival 2008 i Næstved bar forestillingerne for 14 år + præg af dramatik baseret på virkelighedshistorier. Dramatik hvor sproget er hverdagsagtigt med mennesker, de unge prompte kan spejle sig i, mennesker fra deres eget liv. Temaerne er overvejende de unges problemer med stoffer, med kærlighed og sex, med spiritus, mobning, ensomhed, identitet etc.

De store klassikere, der omhandler evig gyldige emner er sparsomt repræsenteret. Bl.a. derfor er Teatret Fair Plays 'Milkwood' et

herligt pusterum og samtidig et gensyn med en genre, der var ret udpræget år tilbage; nemlig klassikere bearbejdet med den hensigt at turnere, at spille for et yngre publikum og tænkt ind i en alt andet end pengestærk branche.

Den visuelle poesi

'Under Milkwood' er originaltitlen på Dylan Thomas' walisiske mesterværk fra ca. 1953, som han efter fire års arbejde lige nåede at gøre færdig inden sin alt for tidlige død. Stykket bærer undertitlen: 'Et stykke for stemmer'. Det henviser til, at stykket er skabt for radio, men samtidig at Thomas bryder med en af radiodramatikens uskrevne regler; at indskrive få roller, så lytteren ikke forvirres af de mange stemmer. Thomas gjorde akkurat det modsatte.

Men Teatret Fair Play har løst den svære opgave til fulde.

I den tidlige morgenstund i skolens gymnastiksal bliver publikum forført ind i det grågrumsede og drømmeriske univers. Der hæn-

ger en dis over rummet, som når mosekonen brygger. Den sovende havneby står klart og særdeles mystisk i en enkelt og meget overbevisende visuel ramme.

Thomas' fascination af det underbevidste og hans geniale introduktion af figurerne via deres driftige nattesøvn bliver ret så overbevisende fremstillet af de fire sort-hvide skikkelser, der befolker den grå podie afgrænsede scene. Lyden er en uhyre vigtig medspiller og indrammer den scenografiske helhed. Sammen med et effektivt lysdesign transformeres scenen klokkeslag for klokkeslag gennem døgnets rytme. Pludselig bliver Mog Edwards, Miss Price, Polly Garter, pastor Eli Jenkins, Mary Ann Sailors og ikke at glemme lille Willy Wee som blot få af de mange beboere i den maleriske by lyslevende og fængslende i den monterede collage.

Det er mentalt umuligt at holde styr på de mange medvirkende, men det er visuelt fantastisk at sluge hver eneste situation, som sindigt slynger publikum

fra den ene lidenskabelige Milkwood-beboer til den anden. De fire spillere transformerer på split sekunder uproblematisk krop og stemme fra en figur til en anden.

Forestillingen lever smukt og formfuldendt op til de mange forventninger, der stilles til et ensemble, som tør kaste sig ud i at operere med Dylan Thomas.

Noget for de unge?

Og hvad er det så de unge mennesker kan lære af det? Ud over en stærk indsigt i og hyldest til mangfoldigheden kan Dylan Thomas' store lidenskab for de små dramaer i hverdagen måske rykke ved deres eget syn på realiteterne. Det er ikke mindst vigtigt i en verden, hvor mange unge – for hvem den kedelige dagligdag ikke er værd at leve for – kun kan se sig selv som prætentiose grænsebrydere og bl.a. havner i misbrug af spiritus, steroider, euforiserende stoffer, med mennesker etc.

Lone Sørensen

Hæsblæsende kaos

Komikken i 'Sit – på det tørre' overspilles ud over alle smertegrænser

ANMELDELSE

Thy Teater: Sit – på det tørre. Forfatter: Andrus Kivirähk. Iscenesættelse: Hans Hartvich-Madsen. Scenografi og dukker: Lena Hansen m.fl. Komponist og musiker: Max Bering. Medvirkende: Ingeborg Bak, Külli Palmsaar og Rasmus Lyberth. Aldersgruppe: 8-12 år. Set april 2008. www.thyteater.dk

Først var der et lettisk folkeeventyr. Så en moderne estisk forfatters fortolkning af historien oversat til dansk og til sidst Thy Teaters dramatisering. Måske er det derfor, at en forholdsvis enkel historie er endt som et hæsblæsende kaos uden dramatisk fokus.

Forestillingen præsenteres som en crazy-komedi. Men det er svært at se komikken – eller idéen – i at blande et væld af genrer, stilarter og personer sammen. Så det undervejs er vanskeligt at gennemskue, hvor i eventyret, vi befinder os, og hvorfor.

Den nutidige rammehistorie er til gengæld elementær, men effektiv. Tre personer i en flyterminal venter på signal til gaten, men får besked om, at flyafgangen er udsat. Hvorefter de selvfølgelig giver sig til at fortælle historien om den rige Mester Martin, der har sit på det tørre. Uheldigvis er det blevet forudsagt, at hans datter vil gifte sig med en fattig mand. Det skal farmand ikke have noget af. Han vil gøre hvad som helst – og gør det – for at undgå en skæbne værre end døden. Så vidt og så bredt og med personer, der både er dyr og mennesker, at det halve

havde været for meget.

Mærkeligt gammeldags

Nogle er dukker, søde, sjove og flotte i flere størrelser. De rejsendes kufferter rummer hele tableauer fulde af ting og sager, der rækker fra det rædselsfuldt bloddryppende til ren bryllupsromantik. Et flot, flot skyggespil bliver det også til. Men ingen af delene bruges til ret meget. Man når knapt at få øje på kufferternes spændende indhold, før de medvirkende er flintret videre til noget nyt.

Det gjorde måske mindre, hvis de magtede at give det stadigt skiftende persongalleri en smule liv og troværdighed. Sådan er er det desværre ikke. Den på andre områder fremragende Rasmus Lyberth er ikke nok skuespiller til at bære en hovedrolle som Mester Martins. Komikken overspilles ud over alle smertegrænser, så det sjove forsvinder. Medspillerne optræder med en meget mærkelig, gammeldags blanding af karikaturer og stivbenet komik, der heller ikke gør noget godt for forestillingen.

Midt i det hele er alle tre pludselig tilbage i flyterminalen. Blot for at høre – surprise, surprise – at de stadig ikke kan komme af sted. En dejlig anledning til mere historiefortælling med nye tekster, der lyder lige så improviserede som de forrige. Men det ender lykkeligt for datteren. Efter 20 år er den unge mand blevet rig og parat til bryllup. For publikum havde lykken været en langt strammere iscenesættelse, flere dukker og bedre medvirkende.

Randi K. Pedersen

Ingeborg Bak, Rasmus Lyberth og Külli Palmsaar med dukker i Thy Teaters 'Sit – på det tørre'. Foto: Thy Teater

Ugly-grøn saftevand med skæv skrædderstilling

Eller hvad med selvlysende kaktus med smidig knæbøjning? Klara Elenius fanger ungernes æstetik og kombinerer med lidt dans, lidt ensomhed – og lidt kedsomhed

ANMELDELSE

Klara Elenius: Naboen danser. Koreografi: Klara Elenius. Musik: Jørgen Teller. Scenografi: Zanna Wieveg. Dramaturgi: Elin Grinaker. Dansere: Carolina Bäckman og Andrea Deres. Aldersgruppe: 6-10 år. Set april 2008. www.ekkoproject.net

Rød, blå, grøn, gul, orange... Farverne suger blikkene, og tilskuerne drages med ind i Klara Elenius' univers, fordi æstetikken er så overbevisende aktuel. Naboen danser ser ud som en blanding af Katvig-bluser og IKEA-kommoder, tilsat Carl Quist Møller, MGP og retro for resten. Sådan cirka.

Kvinden bag denne trendy designerkids-verden er den 30-årige, svenskfødte koreograf Klara Elenius. Hun er uddannet fra Skolen for Moderne Dans, men hendes nysgerrighed har både bragt hende i forbindelse med den israelske koreograf Ohad Naharin, den dansk-engelske Kim Brandstrup og den danske Ari Rosenzweig. Hun har arbejdet en del med dansefilm og bl.a. lige skabt fil-

men Insyn. Og så har hun altså nu kastet sig over dans for børn.

I 'Naboen danser' skildrer hun menneskers kejthed, når de gerne vil lære hinanden at kende, men egentlig ikke tør. Den lyse, smækertsmilende Andrea Deres og den mørke, nørdekloge Carolina Bäckmann bor i hver deres perfekte lejlig-

hed, dør om dør på samme etage. Den ene er piget, den anden er drenget. Den ene har en hemmelig reol med alverdens skuffer og rum og knager – og den anden har en hemmelig kiste med en hel lille have nede på bunden. Den ene har et sort-hvidt, ternet gulv, den anden har et blødt, lilla tæppe. Den ene strikker, den anden vander kaktus...

Dryp og bip

Zanna Wievegs fantasifulde scenografi skruer sig ind i skolestarternes egen æstetik, og ungerne hænger

tydeligvis på. Også når det gælder musikken, for Jørgen Teller har komponeret en gakket lydverden, hvor alting drypper og bipper og ringler – og hvor lyden forstørre koreografien. Musikken bliver ganske uundværlig; det bliver også klart, da koreografen falder for fristelsen til et par scener i stilhed...

Historien er tydelig, som den er. Så det er også lidt ærgerligt, at Klara Elenius har valgt, at danserne også skal tale. Sådan en omgang finsk volapyk, som ikke bidrager synderligt til kommunikationen. Koreografien

er nemlig både tilgængelig og stram i sit udtryk. Pigerne bevæger sig organisk omkring i lange, bløde bevægelsesfraser, sådan til og fra tekopperne eller vandkanden: Op med benet i luften, foden ind mod knæet, ud igen og helt ned mod gulvet, op igen og så ned i skæv skrædderstilling...

10 en-ører = 1 tiøre

Andrea Deres formår at krydre koreografien med lækre balancer, og Carolina Bäckmann leger med dynamikken mellem bevægelse

og stilstand. Men koreografien stagnerer på et tidspunkt, ligesom dramaturgien. Der sker for lidt, og historien udspiller sig for langsomt – også til målgruppen af de 6-10-årige, der er vant til betydelig mere action eller variation. Så da de to piger endelig lister ind i hinandens lejligheder og går på selvinviteret besøg, så er ti-øren faldet forlængst. I en-ører.

Klara Elenius er generationsbeslægtet med f.eks. Teatret Graense-Loes eller UDspring. Hendes udtryk er ikke bare dansen, men også performancen, og her kommer hendes unge performere til kort – måske fordi de så decideret er dansere og ikke skuespillere med erfaring i at bygge komiske scener op. Til gengæld er danserne begge meget indtagende, og deres maniske indretningsiver går rent ind hos børnene. Særligt den ugly-grønne saft med sugerør gibbede godt i ungerne.

Så Klara Elenius skal vist bare holde fast i farvestofferne fremover – og spraye endnu mere dåseflødeskum i sin koreografi.

Anne Middelboe Christensen

Vis mig din vandkande, og jeg skal fortælle dig, hvem du er... Hos Klara Elenius går vejen til dansen via æstetikken. Foto: Jonas Collin

I en seng på hospitalet...

ANMELDELSE

Frøken Fracasos Kompagni: I Bertrams Hjerter. Manuskript og sange: Frøken Fracasos Kompagni. Konsulent på instruktion: Jonas Sødergren. Kostumer: Charlotte Calberg. Underlægningsmusik: Rasmus Christensen. Medvirkende: Maja Skovhus Rehøj og Anna Panduro. Indtaling af Bertrams stemme: Julius Winther Raabo. Aldersgruppe: 6-10 år. Set april 2008. www.frkfracaso.com

Kan to gakkede sygeplejersker med udstående ihugtænder, kodyle briller og parykker i absolut-nylon stå i spidsen for noget så seriøst som det at formidle et budskab om at man skal huske at snakke sammen om døden?

Ja, Maja Skovhus Rehøj og Anna Panduro fra Frøken Fracasos Kompagni kan. For de kombinerer fulds-

Ved at veksle mellem grotesk humor og små poetiske billeder, som nænsomt kombineres med dukkeføring, formår Frøken Fracasos Kompagni i en dynamisk vekslen mellem gakket sjov og stille alvor at sende et vigtigt budskab om, at man skal tale sammen om døden, så det suser lige ind på lyst- og lystavlen hos både børn og voksne.

tændig ligefremt og timingsikkert en grotesk og gå-ud-over-stregen-crazy (læge-sygeplejerske parodi-erende)-komik med små poetisk ladede dias, som undervejs som små tegneseriestrimler stikker alvoren ind.

Den overdrevne og ukorrekthedselskende komik er 'uvorne dyder', som de to drivkræfter i kompagniet har annammet på École Phillippe Gaulier i London, hvor de tydeligvis har sværgt til franske klovnerier og udtryk fra Bouffon-traditionen. Og at der skal være mening med galskaben viste de allerede i deres første forestilling 'Det uartige barn – eller omvendelsen af de sure citronanter'.

Maja Skovhus Rehøj og Anna Panduro som gakkede sygeplejersker.

Mens den var holdt i hid-sigt gule farver, er de to pjankede hospitalspigens kjoler, sygesengens linned og snart alt tilbehør nu gjort i hjertets og advarsels-lampernes postkasserøde kulør tilsat hvide tern og kuglerunde prikker. Iført kyser, hvide forklæder har røde plastikkors, småterne-

de pufærmekjole og hjertemønstrede smutter følger vi Søster Ruth og Søster Ritt på job. I sygesengen ligger drengen Bertram, alias en dukke med et ganske anseeligt stort ansigt og damper af feber. Heden lyser ud af hans små græsgrønne øjne, som matcher den sribede T-shirt.

Herlig høj energi

Tilsyneladende er det ikke patienten de to turtelduer på Stræbstrups strømlinede hyperhospital har travlt med. Deres hoftevriskende opmærksomhed er rettet mod Dr. Bob og Dr. Boris, som hænger i røde rammer på hver side af Bertrams seng. De to læger får hor-

monerne til at piske rundt i blodet på Ruth og Ritt.

Ansvar i livet har de dog. De sætter med herlig energi og høj underholdsværdi alt ind på at finde ud af hvad Bertram fejler. Men hvad kan de gøre, når klovne-næseklovnerier preller af, når alle sangene i radioen handler om mor, når den tegning Bertram tegner på det udleverede papir er hans mor – hende han lige har mistet, når de selv ustandseligt kommer til at kæfte op om det der er sket med moren, og frem for alt, når Bertrams far er gået helt i sort og har lukket totalt af overfor at tale med Bertram om morens død? De tager temperatur under opslugt lægeromanlæsning, synger vidunderpille-sange, måler op til operation, og scanner hjertet med super-hjertescanneren. For tilslut at sande at hverken medicin eller operation hjælper mod et bedrøvet hjerte. Det som skal til er en far som forstår

at det er nødvendigt at tale med sin søn om morens død.

Gags og tegneseriepoesi

Og det forstår vi, som sagt, på den lille tegneserie-dias som viser Bertrams proces. Et forløsende forløb, hvor hans far er en sortklædt konge, der har bygget et fængsel op i sorte sten omkring hans døde dronning, som han nægter at tale med prinsen om. Hvor Bertram selv er en hvid prins, der bryder fængslets mure ned, og sammen med sin mor finder frem til, at livet har brug for ham, at han for at blive rask må have lyst til at leve, og at han kan give sin far farve og mægle igen ved at plante et lille rosenfrø ovenpå fængslets ruiner.

Kirsten Dahl

Claus Mandøe fanger både fortællinger og tilskuere... Foto: Jane Vorre

Solospil i særklasse

Med sin virtuose spillestil har Claus Mandøe skabt er en lille perle af en forestilling

ANMELDELSE

De Røde Heste: Grebet i luften. Af og med Claus Mandøe. Aldersgruppe: 4-8 år. Set april 2008. www.deroedeheste.dk

Er man i tvivl om forskellen mellem en historie og en teaterforestilling for børn, er 'Grebet i luften' et godt sted at begynde. Scenografien er et lille rundt, gult tæppe og en høj standerlampe. Rekvizitterne er et sommerfuglenet, og det er så dét.

Ingen musik, Ingen fancy lyssætning eller projektioner. Ja, ikke engang en enkelt hånddukke er det blevet til. Skønt dukker ellers er fast inventar i fortælleteater med kun én medvirkende. Mere enkelt kan det dårligt blive og alligevel være storslået teater for de små. Men forskellen? Den er meget høj og meget tynd og hedder Claus Mandøe.

'Grebet i luften' er en lille, skinnende perle af en solo-forestilling. Spillet, sunget, hoppet og (næsten) danset af en mand, der udsender bølger af fornøjet energi ved udsigten til at skulle fortælle en historie. Han kan næsten ikke vente. Der er bare det lille problem, at manden i det hvide tøj med den muntre stråhat først liiige skal have en historie ind i sit net, før han kan gå i gang med sin udgave af en rigtig god historie. Den jagtes ivrigt og komisk med arme og ben. Men det tager lidt tid, før det lykkes.

Heldigvis. For så er der tid til først at diske op med en mini-gyser, der er så styg og uhyggelig, at den faktisk ikke skal fortælles.

Det bliver den selvfølgelig alligevel.

Replikkerne gnistrer

For selv om alt virker så impulsivt og improviseret, er der overblik og kontrol med hvert eneste skægge og overraskende øjeblik. Det med at fortælle en historie er nemlig noget af en underdrivelse, når det drejer sig om Claus Mandøes virtuose spillestil. Her er en skuespiller, der i den grad ved, hvad han gør, når de mest sjove og skræmmende ting sættes i værk. Og som mestrer sine virkemidler, så man glad og gerne tror på det hele.

Alene sproget er i en klasse for sig – velartikuleret og klangfuldt. Replikkerne gnistrer veloplagt, og han har et forrygende udvalg af komiske lyde og dyrestemmer. Et godt kort at spille ud, når det nu faktisk myldrer med dyr i forestillingen. Et kæmpestort, lod-dent monster viser sig gudskelov bare at være en lille fræk, lyserød kanin. Godt for Sara, der møder den. Men også for publikum, der får lov til at blive herligt bange.

Hovedpersonen i historien, der røg i sommerfuglenettet, er en pandekage, som man straks kan dufte i hele lokalet. Pandekagen vil ikke vil spises. Den hopper op af panden og triller ud ad landevejen. Det bliver en farlig færd. Under stor komikog tumult lykkes det pandekagen at slippe fra det ene lækkersultne dyr efter det andet. Indtil det omsider går galt, og en snedig gris bliver dens højt smaskende banemand.

Randi K. Pedersen

Henrik Køhler
UDSPIL
Hov, hvor blev visionerne af? ... læs

► tilmeld dig
NYHEDSMAIL

REPertoire
NYT

FESTIVAL 2009 I BALLERUP I UGE 17
WEEKENDARRANGEMENT 24.-26. APRIL 2009

BØRNETEATERAVISEN.DK

KONTAKT | ANNONCER | SØG | ARKIV | DEBAT | LINKS

Den store klapjagt

28.04.08 Dagpengesystemet er ikke en hjælpekasse for kulturlivet, mener beskæftigelsesministeren. Kunstnerne er sådan set enige, men de er blevet jaget vildt i regeringens opgør med det fleksible arbejdsmarked. Udviklingen kan betyde, at teatrene kommer til at mangle kvalificeret arbejdskraft. Og det går ud over såvel vækstlag som de etablerede teatre.

Læs mere ...

Festival på konfrontationskurs

28.04.08 Årets Horsens-festival vil være uden størsteparten af BTS-teatrene. Arrangørerne har bragt sig i et mod-sætningsforhold til både teatre og det oprindelige festivalgrundlag. Festivalens leder giver svar på tiltale og kalder det en naturlig udvikling.

Læs mere ...

Trekantsdrama

28.04.08 Teatret Trekanten i Vejle har fået kniven af kulturudvalget, der med ganske kort varsel vil lukke det velfungerende egnsteater. Kulturudvalgets holdning er, at man har fået alt for lidt for tilskuddet. Trekanten håber nu på en afviklingsstøtte, så man....

Læs mere ...

Reumert til Holbæk Teater

28.04.08 Forestillingen 'Gidsel' fik 27. april Reumert-prisen for Årets Børneteaterforestilling. 'Gidsel' foregår som et mobilt virkelighedsdrama i en bus, hvor kærlighed og kulturkløfter er til omkringkørende debat.

Læs mere ...

PRINT

ANMELDELSER

Teater Thalias Tjenere
'Den store Bastian'
***** læs ...

Corona La Balance
'Kong Ubu'
***** læs

Randers Egnsteater
'Eksemplardrenge'
***** læs

Teatret Skægspire
'Lucca'
***** læs

FLERE ANMELDELSER

www.boerneteateravisen.dk www.børneteateravisen.dk www.borneteateravisen.dk

Børneteateravisen forvandler sig fra efteråret til en net-portal, hvor der løbende vil blive bragt aktuelle artikler om kultur- og teaterliv med interesse for børneteaterrområdet, aktuelle portrætter, baggrundartikler, faglige artikler om det at producere, spille og arrangere teater for børn m.v.

Og der vil ikke mindst blive bragt mange flere anmeldelser af nye børneteaterforestillinger fra Børneteateravisens engagerede korps af kritikere.

Teatrene vil kunne bringe med-

delelser om premierer og anden form for repertoire-nyt, der vil kunne debatteres om dette og hint – og teaterprofessor Jørn Langsted vil også poppe op ved passende lejligheder med sin uelskværdige klumme...

Der vil selvfølgelig også være links til fx. Den Røde Brochure, organisationer og andre interessante sites for børneteater-interesserere.

Det er håbet, at net-portalens kan være en vigtig informationskilde for både formidlere og producenter af børneteater. Og med tiden også

udvikle et velfungerende elektronisk forum, hvor formidlerne kan udveksle erfaringer både med hinanden og med børneteaterfolket.

Allerede nu kan man gå ind på www og tilmelde sig nyhedsmailen. Så får man en mail, når net-portalens kører - og derefter en nyhedsmail en gang om måneden med en kort oversigt over de vigtigste nye artikler, de nyeste anmeldelser – og evt. orientering fra Teatercentrum omkring fx. festival, seminarer el. andre arrangementer. **caj**

En net undersøgelse

I forbindelse med planerne om at ændre Børneteateravisen (BTA) til en nyhedsportal har Nina Fabricius-Bjerre lavet en spørgeskemaundersøgelse blandt ca. 300 engagerede formidlere. Hun studerer sprogpsykologi på Københavns Universitet og har været i praktik på Teatercentrum.

En tredjedel af de adspurgte svarede på spørgsmål omkring Børneteateravisen nu og i fremtiden som web-avis.

Nogle markante konklusioner: Næsten 85 pct. vil gerne have flere

anmeldelser, ligesom næsten 50 pct. ønskede sig et forum, hvor formidlere kan udveksle oplevelser og erfaringer.

Opmuntrende er det også, at rigtig mange er godt tilfredse med avisens nuværende indhold, men at de fleste også har en overvejende positiv holdning til BTA som web-avis, fordi den i højere grad vil kunne opfylde ønsket om flere anmeldelser, aktuelle artikler m.v.

Til spørgsmålet om, i hvilken form formidlerne oftest ville anvende Børneteateravisen, svarer 20,8 pct. som

web-avis, 37,7 pct. i papirform og 41,5 pct. at de vil anvende en elektronisk avis lige så ofte som papirudgaven.

Og så svarede hele 83 pct. positivt på ideen om at modtage en nyheds-mail/et nyhedsbrev, når net-portalens kører.

Der var mange andre gode kommentarer og råd/ønsker i spørgeskemaerne, som Teatercentrum og BTA.dk vil tage med i de fremtidige overvejelser omkring www.boerneteateravisen.dk

-caj

Christian Søgaard, Peter Seligman og Rasmus Lyberth er klar til at gi' os en sang fra de kolde lande...Foto: Lone Evald/Hans Erik Hjorth Hansen

Livets ledningsværk

Med dejlige mavedeller, global iltiver og forvandlingssang under sprukne stjernes lys aser og maser, danser og synger små klovne sig rundt i et manegespil, som på poesiens skingrende skøre og sørgmuntre vinger maler livets cyklus

Teater Morgana: Kort Sagt.
Instruktør: Catherine Poher.
Skuespillere: Margit Szlavik og Kaj Pedersen. Scenografi: Catherine Poher. Syerske: Jane Danielsen. Musik: Joakim Eggert. Teknik og lyd: Mikkel V. Jensen og Steen Molls Rasmussen. Aldersgruppe: 5 år og opefter. Set marts 2008.
www.teatermorgana.dk

Bag et bagtæppe hamrer en mand løs og aser og maser med en tung ledning, som ikke vil makke ret. Foran tæppet har en lille omkringtrissende dames klovnehvide ansigt sat sig fast mellem to stativer belædt med hvidt stof. Hun når lige at vifte med sin kulørte støvkost og sin lille røde næse, inden stativerne snurrer 180 grader rundt, og ud mellem stofbeklædningerne, der nu er skiftet til rød, vælter hun som en lille rengøringskone i flade sutter og flæseglad forklædekjole, som med skønne forhøjninger fremhæver mavedeller og bagdelsfedt. Med små højtalere spændt på en vejrende fiskestang, når hun at gå stumt på line, vrikke aldeles charmerende med sin herligt delledede krop, og hygge sig med at vifte to store farvede bats frem og tilbage foran to gulvlamper, inden en hvidhuet mand med røde seler spændt på de pænt store sorte bukser med høje lange skridt træder ind og bevirker et møde mellem de to.

Hver især har de allerede kommunikeret ganske meget med os. Med deres lyde, kropssprog og ansigtsmimik. Indeni er skuespillerne Margit Szlavik og Kaj Pedersen. Undervejs kryber de også ind i andre klovnekarakterer. Og når 'Kort Sagt' kulminerer i finalen, har vi ikke bare mødt forskellige eksisterer, som på hver deres vis har forsøgt at tilkæmpe sig til en plads i tilværelsens svære solskinssprækker. Vi har også været vidne til et helt livsforløb. Et forløb, som begynder med fødsler og slutter med at nyt liv opstår når nogen dør.

Dejlige detaljer

For det blotte 'konkret' iagttagende øje kan 'Kort Sagt' fremstå som en usammenhængende tour de force i små uskyldige klovnerier. Men mærker vi efter i mellemgulv og mave er der sammenhæng og mange flere lag på spil. Og de træder frem i præcise fysiske og visuelle detaljer, i samspillet mellem spillerne, og i kontakten til os. Som fx når Margit Szlavik iført blå hat, blå sportsstrømper og en alt for stor frakke ydmygt melder sig på banen som en slags flygtning i eksil, og med store møllehjulssving tryller hænderne frem fra ærmedybte. Når hun som rengøringskone tømmer en 'stofdelle', som viser sig at rumme et yndigt lille blomstret gardin, der er stort nok til at være væg i det lille hjem,

hun bygger op. Når Kaj Pedersen erobrer hele arenaen som en skandinavisk stavgænger, der ikke kan få nok af global luft og som hensynsløst hvirvler de to stativer rundt. Eller når de begge tilslut med englevinger og strutskeort samles under en interimistisk tapesammenklistret stjerne og med lampeskærmspærer som mikrofoner forvandler måbende munde og sorrigfuld salmesang til glade mundvige og sprudlende festhymner.

Sand synergi

'Kort Sagt' er et opløftende møde mellem Teater Morgana og Catherine Poher. Mellem Margit Szlaviks og Kaj Pedersens sans for med publikum 'på kroen' fysisk vitalistisk at klovne almene og eksistentielle problematikker frem, og Catherine Pohers evne til at fremtrylle meningsbåren billedmagi af store poetiske dimensioner. Et lille fysisk visuelt kammerespil om at blive overset og set, blive trængt og få plads. Om forvandlinger og overraskelser. Om at det ikke altid er en selv der styrer livet. Om ikke at kende rækkevidden af det man sætter i gang. Om at det man gør kan føre én steder hen man aldrig havde troet muligt. Om at det man tilfældigt gør kan føre til noget aldeles skræmmende og noget umanerligt sjovt. Om afkald og tilføjelser. Liv, død og nyt liv.

Kirsten Dahl

Tragikomisk klimadebat

Beretningen om det hungrende bæst blander behændigt grønlandske myter med moderne klimaændringers benhårde fakta

Teater2Tusind: Det Hungrende Bæst. Forfatter: Peter Seligman. Komponist: Rasmus Lyberth og Christian Søgaard. Iscenesættelse: Ole Sørensen. Scenografi: Claus Helbo. Medvirkende: Rasmus Lyberth, Peter Seligman og Christian Søgaard. Aldersgruppe: 9-12 år. Set april 2008.
www.teater2tusind.dk

Sangeren Rasmus Lyberth er en eftertragtet mand, der med i flere børneteaterforestillinger, og det er ikke lige lykkeligt. Men i den tragikomiske beretning om 'Det Hungrende Bæst' folder han sig ud med det, han er bedst til. At synge stort og klangskønt og dramatisk som en operasanger og spille guitar til den store guldmedalje. Det er ikke tilfældigt, for den lille, veldrejede performance handler om Grønlands tilblivelse og om den undergang, der i værste fald er på vej. Teater2Tusind blander behændigt og med stor musikalitet poetiske, grønlandske myter med moderne klimaændringers benhårde fakta. Publikum ved måske godt i forvejen, at

det er blevet svært for de hvide bjørne at oveleve. At deres iskolde paradis er under hastig forvandling til et grønt Grønland på grund af vores, de velståendes landes, egoistiske overforbrug og forurening. Men når Peter Seligman uden et ord trækker op i anorakken og peger på det store land, der pryder blusen inden under, får vi ikke kun voldsomme historier. Kendt viden får også andre dimensioner og nye perspektiver i de hurtigt skiftende, sjove eller dramatiske rollespil. En tværpind i munden på musikeren spiller kinderne ud, så man får ondt. Men det gør ham også så grønlandsk, at man helt overser det lyse strithår og brillerne.

Munter intensitet

Den slags betydningsbærende påfund giver i samspil med Lyberths sang og musik og Peter Seligmans underfundige fortæller forestillingen en munter intensitet. Suverænt bygger Seligman op til det store drama, for så i sidste sekund at afmontere det hele og give plads til eftertanke og medfølelse.

Klimaændringernes alvor præsenteres med alle

mytens magiske kvaliteter i beretningen om en kvinde, der mistede sit barn. I stedet tager hun en isbjørneunge til sig og får den til at overleve. Mange år efter, da fangerne ikke kan finde føde i havet og hungeren truer, tager den unge isbjørn ud for at fange sæl. Den, der selv er blevet reddet, synes ikke, at bygdens mennesker skal sulte. Men der er ingen sæl. Den er forsvundet fra det alt for varme vand, der også får isen til at smelte. Den kan ikke mere bære isbjørnens store vægt, og bjørnen svømmer og svømmer og er tæt på at drukne. Det er lige før, det også trækker vand i tilskuernes øjne. Men den dramatiske historie ender lykkeligt og meget morsomt.

Den store, hvide bamse svømmer helt til Bengalen, hvor den forsvinder ind i urskoven i selskab med en tiger! En passende slutning på en tragikomisk historie om natur og kultur, der oven i købet er sand. Isbjørnene er allerede godt i gang med at ændre adfærd. Selvom de vist ikke tager helt til Bengalen – endnu!

Randi K. Pedersen

Billedmagi med Margit Szlavik og Kaj Pedersen.
Foto: Catherine Poher

Historien

om at være menneske

Fortællingen før historien eller den sigende før det er sagt. Om at skabe teater for babyer og kunstgallerier. Tanker forud for opsætningen af danseforestillingen og installationen 'Mig Dig Os' for Åben Dans

Af Catherine Poher

At beskæftige sig med scenekunst, som også er for små børn, er at vælge at være enkel, nøgtern, blottet, nærværende og let som en punkteret linje. Og samtidig kompleks og varieret. Det er vigtigt ikke at fylde tiden og rummet til bristepunktet, når man har med små børn at gøre. Vi er der ikke for at fylde dem, som var de tomme vaser, men vi er for at tænde det bål, de rummer. Deres glæde ved at være levende.

Ligesom de voksne vil børnene gerne sammen med os dele alt om kærligheden, ensomheden, dag og nat. Solen og stjernerne, skyggerne, frygten og månen. Skønheden og vinden. Temaer som digte behandler.

At ledsage små børn i teatret er at risikere at møde det uforudsigelige: Ikke vide hvad man skal gøre – eller blive overrasket over børnenes reaktioner. Det er at være en voksen, som ikke har planlagt alt eller som vil kontrollere situationen – men i stedet være nærværende og oplevende.

Døren åbner, sig og vi træder ind i et nyt rum. I rummet er der stille ting og sager op. Det er måske ret mørkt derinde. Måske bliver der spillet musik. Idet vi træder ind i rummet, arbejder vores sanser, intuition og tanker på højtryk. Og fortæller os om vi vil blive eller gå!

Babyer ligger i vores arme og registrerer det, jeg lige har beskrevet, direkte igennem os.

Forestillingen er endnu ikke startet, og alligevel har vores krop og underbevidsthed reageret meget præcist og påvirket os i vores inderste.

Lad os forestille os, at vi nu sidder og er forventningsfulde.

Forventningernes tyranni

Vi kommer ind i dette teaterum på grund af noget, vi søger. Ellers ville vi blive hjemme. Vi vil gerne opleve. Og barnet kan mærke, om de voksne har det godt: Er nysgerrige, åbne og oplevende. Barnet er selv blevet tvunget ind i dette rum, ingen har spurgt barnet om det ville. Og barnet kan heller ikke svare! Det er et stort ansvar for de voksne. Og de voksne kan ikke tillade sig at blive passive eller uinteresserede og samtidig forvente det modsatte af børnene. Det er nødvendigt, at de deler oplevelsen med børnene, skaber en resonans af følelser, samlingsfølelse, danner en samhørighed og lade sig påvirke af det, der bliver skabt lige her og nu i dette rum. Måske skal de give slip på,

hvad de forventer, og give sig hen til den intime resonans, den underbevidste del, den bundklang der forbinder alt og alle, som man kunne kalde 'Det der er'.

Gyldendals Fremmedord-bog beskriver resonans som en 'forstærkning af lyd ved tilbagekastning eller medsvingninger; det at et legeme i svingninger frembringer lignende svingninger i et andet legeme, genklang eller forståelse'.

'Det der er' er forbundet med det barn, der er dybt i os. Og altid er til stede til vi dør. Scenekunst, som synliggør 'Det der er', er meningsfuldt for spædbarnet, barnet og den voksne. Den rummer det universale i os.

At skrive for de små er ikke at skrive småt. Det er at gå direkte til essensen. Spædbørn har en meget subtil forståelse for det, som er sprog før sproget. Børnene bruger deres sanser, mærker og bliver påvirket af deres fysiske behov og følelser og agerer herefter. Først bagefter er de klar til sproget og tankevirksomheden. Det er vores arbejde ikke at være bange for mangfoldigheden af udtryk, uforståelige og usammenhængende ord/lyde, ord som bliver musik, takt, rytme, bevægelser og synkronitet. Vi skal give dem et spejl til deres umættelige undersøgelser. Og give dem emotioner, poesi, æstetik og være sammen med dem i tæt kontakt.

Spædbarnets abstraktioner

I sin bog 'Spædbarnets

interpersonelle verden' skriver Daniel Stern, at spædbarnet oplever verden omkring sig, som de voksne oplever abstrakt dans og musik. En baby opsuger farver og former. Den er opmærksom på mange abstrakte kvaliteter: Form, antal, intensitetsniveauer, krumning, symmetri, kompleksitet og konfigurationer. Spædbarnet lægger mærke til synkronisering imellem egne bevægelser og andres bevægelser.

Spædbarnets udviklingsopgave er at danne brede og tætte samhørighedsbånd til andre væsner. Barnet oplever, hvor righoldig dagliglivets verden er. Mange hændelser sker samtidigt. En polyfoni i en fuldkommen harmoni. Og barnet lægger mærke til regelmæssigheder i hændelsesforløb og fryder sig over gentagelser, som blander det genkendelige med nye elementer. På den måde udvider barnets horizon sig lidt efter lidt.

'Det intersubjektive relations domæne ligger udenfor bevidstheden og ikke kan verbaliseres. Det er omstændigheder som kontemplative tilstande, visse emotionelle tilstande og perception af bestemte kunstværker, som er beregnet til at vække oplevelser, der modsætter sig verbal kategorisering', skriver Daniel Stern i sin bog.

Kunstnere og små børn deler sprog

Før sproget udvikles, 'snakker' vi med vores krop. F.eks. med bevægelser, ansigtsudtryk, lyde og energi. Med vores handlinger

og med det vi skaber. Vi vil alle sammen hele tiden gerne sige noget. Kunstnerne er i en ekstrem grad plaget af behovet for at ville udtrykke sig og sige noget, som er meningsfuldt. De fleste kunstudtryk er ordløse. Spædbørn har en meget subtil forståelse, da de endnu ikke har udviklet deres mentale og sproglige forståelse.

Man kan derfor sige, at kunstnere og små børn deler det samme sprog.

Et sprog vi som voksne skal genopfinde. Et sprog i lyde, ord, bevægelser, former og rytmer. Vi bliver nødt til at skubbe til det, som vi tror er rigtigt. At forstyrre den ganske sandhed, stille spørgsmålstegn ved vores voksne synsvinkel, åbne for overraskende handlinger. Og uden at forklare eller henfalde til logiske eller intellektuelle svar.

Vi må med andre ord sætte os selv i en udsat position, hvor vi accepterer at beskæftige os med kompleks sammenhæng og mysterier. Dykke dybt i vores bevidste forståelse af verdenen for at afdække et poetisk univers, som kan åbne for nye forståelsesmuligheder.

Børnene bringer os voksne tilbage til essensen af mennesket.

Catherine Poher er freelance-instruktør, scenograf og billedkunstner. Hun har bl.a. instrueret Reumert-prisvinderne i kategorien 'Årets Børneteaterforestilling' i 1999, 2000, 2003 og 2006 og været instruktør på flere nominerede forestillinger – et helt enestående cv.

Fotograf Per Morten Abrahamssens illustration til ÅBEN DANS' kommende forestilling, 'Mig Dig Os'

'Mig Dig Os'

Thomas Eisenhart, der er kunstnerisk leder af dans-ekompagniet ÅBEN DANS productions, har haft lyst til at lave en forestilling for babyer i 11 år – nemlig siden den dag han tog sin fire måneders gamle søn med til en danseforestilling. Han blev fascineret over den dybe koncentration og det fokus, hans søn holdt i næsten 50 minutter. Jeg blev glad for, at han bad mig om at udvikle forestillingen sammen med ham, da vores samarbejde har dybe rødder i billedkunsten. Det er et arbejde hvor form, udtryk og indhold spiller ligeværdige roller og krystalliserer sig til sidst i en forestilling.

Et rum af lys og lyde

Med 'Mig Dig Os' vil vi give form til den evige forvandlingsstrøm og den kontinuerlige livs musik, som spædbørn oplever fra de er ét med deres mor, til de relaterer sig til omverden og kaster sig ud i den – fra mig til dig til os. Vi vil sammen med Rolf Søborg Hansen (medscenograf og objektmager), Markus Von Platen og Ivan Perard (musiker og billedkunstner), Gitte Knudsen (produktionsleder og lysmager) skabe et rum af lys, farver, former, lyde og musik, inspireret af børnenes egne evige udforskninger af verden omkring dem. Vi vil gerne genopfinde sammen med Ole Birger Hansen og Patricia Seron Pawlik de første bevægelser, vi lærte at mestre, da vi var spæde, for langsomt at kunne åbne os op mod omgivelserne og blive en dele af verdenen. Gripe, række ud, kaste, kravle og lege.

Teater og installation

'Mig Dig Os' bliver både en danseforestilling og en installation. Et rum de voksne og børnene kan være sammen i og aktivere efter forestillingen. Installationen kan også stå på et museum eller et galleri, og de besøgende kan opleve den, som et udstilling, de kan sætte sig ind i for at se og høre musikken, lydene og lyset, mens de aktivere de forskellige ting.

Vi drømmer om at skabe koreografier, sekvenser og billeder, som vækker genklang i vores kroppe, forstyrre os på en gavnlig måde og giver os lyst til at tag del i livet. Når scenekunsten er tæt på livets mysterier, når det, som er blevet skabt af en gruppe kunstner, spejler vores erindringer, vores egen historie, kan den gøde vores drømme.

cathrine poher

Jeg vidste ikke, at drager var bløde

– til gengæld troede jeg, at drageteater var morsomt. Men det er det ikke hos Teatret Bagage

ANMELDELSE

Bagage: Der findes da slet ikke drager. Tekst: Frit efter bogen af Jack Kent. Instruktion: Søren Skjold. Scenografi: Dorrit Lillesøe. Konsulenter: Dorrit Lillesøe, Gertrud Exner og Hans Nørregaard. Medvirkende: Skuespiller Ole Funch og musiker Maren Halberg. 45 min. 3-8 år. Set april 2008. www.teatretbagage.dk

Teatret Bagage skændes allerede ude i garderoben. Det er noget med en harmonika-kvinde, som gerne vil ind til skuespilleren, men han har ikke tid. Han bliver vred og taler vildt hårdt til hende - og ungerne stirrer på ham og fatter ikke, hvorfor de skal inddrages i hans raseri. Vi voksne forstår heller ikke, hvad kvinden med harmonikaen egentlig har gjort ham. Nå, men efter denne meta-indledning kommer vi da ind i teatersalen. Vi tænker os, og skuespilleren begynder at indvie os i sit nørdede univers. Her ser han ganske tilforladelig ud i sin hvide skjorte og grå jakke.

Han er særligt stolt af et lysbilledapparat. 'Det her er multimedia,' siger han læreragtigt. Det er nu kun de voksne, der smiler. Desuden kan han ikke finde et passende lærred. Han må faktisk op at stå på en stige, før ungerne endelig griner.

Endelig begynder den så: Historien om der findes da slet ikke drager. Den lille hovedperson er en charmerende træduke med de skønneste, brune støvler og en lille, ternet skjorte og grønne bukser. Hans dukkeforældre ligner forældre fra 1950'erne – moderen går rundt med forklæde, mens hun støvsuger, og faderen er bare sur og har ikke tid i sit brune jakkesæt. Og da drengen møder en drage, fatter hans mor og far ingenting: En knusende dejlig drage i rød og gul med helt perfekte hale-takker.

Sørgmunter mol

'Jeg vidste slet ikke, at drager var bløde,' siger drengen. Det vidste vi andre egentlig heller

ikke. Nu begynder det ligefrem at blive interessant.

Men så braser harmonika-damen ind ad døren. Hun går direkte ind på scenen og sætter sig lige midt i drengens værelse. Først bliver manden sur igen, men så får hun pludselig lov til at være med alligevel. Det hygger, at hun spiller sine visemelodier i sørgmunter mol og med fin dynamik. Hun kan også nogle skægge rytmelyde med åndedrættet – og så gør det ikke så meget, at hun ikke er god til replikker. Hendes glade væsen får faktisk manden til at begynde forfra en gang til: Historien om der findes da slet ikke drager...

Men ak. Forestillingen kom aldrig til at spyde ild. Den kom sig aldrig over sin egen tåbelige indledning. Og selv om Teatret Bagage har haft forestillingen på repertoire hele sæsonen, så virkede den fuldstændig usleben på børneteaterfestivalen i Næstved. Om instruktøren Søren Skjold har forladt produktionen med største tilfredshed, om konsulenterne er lutter lykke, og om skuespiller Ole Funch og musiker Maren Halberg selv er glade – det kan jeg jo ikke vide. Om forestillingen i Næstved bare var en smutter, kan jeg heller ikke sige. Men forstemmende, det var den formiddagsforestilling godt nok.

Dramaturgisk blev forestillingens pointe nærmest væk – om forældrene til slut overgav sig til dragen i drengens fantasi, forblev uklart. Og uinteressant. For da havde forestillingen forlængst forspildt sin mulighed for at fænge.

Sørgeligt var det, fordi forestillingen hverken var båret af et mærkbart engagement i børnetilskuerne eller i sin egen historie. Fordi den ikke vidnede om noget indlysende performerhåndværk eller nogen overrumplende sceneæstetik eller teknik. Og fordi den tilsyneladende ikke ville ret meget andet end at vrisse.

Eller også har jeg blot fået forestillingens drage galt i anmelderhalsen – også selv om jeg faktisk så gerne ville lege med. Måske er det haletakkerne...

Anne Middelboe Christensen

Teatret Bagage har den mest uimodståelige lille drengedukke, der møder den sødeste lille drage. Men hvorfor skal forestillingen spilles så surt, at man helt glemmer at følge historien? Foto: Teatret Bagage

'Slagmark' var nomineret til en Reumert for 'Årets Store, lille Forestilling'. Anette Katzmann og Morten Nielsen tager livtag med kærlighed og konflikter. Foto: Thomas Andersen

Babylonisk forvirring

Rio Rose har skabt en visuel smuk og nærværende forestilling om menneskers manglende forståelser for hinanden. Tableau afløser tableau i et stramt koreograferet og fragmentarisk opbygget hverdagsdrama

ANMELDELSE

Teater Rio Rose: Slagmark. Instruktion: Tove Bornhøft. Manuskript: Tove Bornhøft, Anette Katzmann og Morten Nielsen. Medvirkende: Anette Katzmann og Morten Nielsen. Lys og teknik: Poul Jepsen. Aldersgruppe: 12 år og op. Set på Gladsaxe Ny Teater forår 2007. www.riorose.dk

Halleluja – hvor kommer kærligheden fra? Händels 'Halleluja'-kyrie og prisning af Herren åbenbares i fuldkommen mørke, før et grønt håbefuld lys blændes op på et scenegulv tapetseret af afskårne blomster. Et fantastisk syn, dog uden duft, da blomsterne ikke er ægte.

I denne maleriske blomstermark, der burde danne grobund for skønhed og idyl, ligger en mand og en kvinde på maven uden kontakt til hinanden. Først tror vi dem døde, men så vågner han med et sæt og begynder at puste alle de steder, hvor livet gør ondt. Kvinden gør det samme. De får øje på hinanden, men kan i første omgang ikke verbalisere deres følelser.

Efter meget væven frem og tilbage lægger hun sig på ryggen og kaster sig kælent rundt. Han - en smule uforstående – opfanger omsider sproget, peger mod himlen, som om noget guddommeligt kommer ham til hjælp, vælter ned

og ligger over hende, måske i et hviskende halleluja?

Afslørings-spejlinger

Problematikken i 'Slagmark' er konflikten mellem de rigtige intentioner og kampen, det kræver for at bevare kærligheden. Vi oplever kommunikations- misforståelser og penetrering af figurernes intimsfære, der medfører store konflikter. F.eks. forveksles kvindelig omsorg af manden med irritation over indblanding. Mens maskulin charme og hjælp til større ekspressiv indlevelse, ikke harmonerer med feminin fremførelse af følsom sang.

Publikum spejler sig i afsløringer af tåbelige genkendeligheder og medmenneskelige misforståelser. Vi griner, fordi scenen giver stof til eftertanke og latteren bliver det eneste forsvar. Var det ikke lige nede i supermarkedet i går, at jeg brokkede mig på akkurat samme måde? Det er i realiteten angst-fremkaldende!

Teater Rio Rose undersøger hverdagen og påstår, at de daglige nære kampe altid vil være de mest vedkommende og det kræver umådelige kræfter at komme ud over de små daglige trivialiteter. Vi befinder os i egen slagmark!

Men Teater Rio Rose vil efter eget udsagn ikke give svar på, hvordan vi løser konflikten, kun skabe stof til eftertanke. Jeg vil alligevel påstå, at de vover et slag

for det nonverbale. Der er en fællesnævner at spore i det kropslige udtryk: Hvis vi tør nærme os hinanden fysisk, kan vi nå en dybere empati og samhørighed, en større sandhed. De giver os det altoverskyggende våben, som ingen kan få nok af: Kærligheden! I et fysisk ærligt sprog, alle kan forstå.

Poetiske abstraktioner

Sammensmeltningen af teater og billedkunst i et poetisk abstrakt scenesprog bliver forestillingens betydningsbærende element. Det visuelle fylder, selv om forestillingen ikke er ordløs. Den enkle meget farverige scenografi hjælpes godt på vej af et velovervejet design af lys og skygge. Tilsammen skabes vidunderlige billeder, der både supplerer, men også kontrasterer teksten og den valgte musik.

Anette Katzmann og Morten Nielsen er hun og han. Et balance-ret parløb, der emmer af detaljeret og kontrolleret kropsbeherskelse. De er begge tjekkede og charmerende, komiske når det gælder og udstyret med en musikalsk følsom indlevelse. Deres karakterer kæmper bravt for at nå hinanden, men: Kærlighed er ingen sejersgang. Det er et vaklende og fortvivlet Halleluja...

Lone Sørensen

Holbæk Teater fik en Reumert

Mobilt kærlighedsdrama valgt til Årets Børneteaterforestilling

Af Carsten Jensen

'Afsted gik det i en bus med Holbæk Teaters Gidsel-forestilling, hvor teater og virkelighed blandede sig på det mest overrumplende i dette drama om kærlighed på tværs af religion og etnisk baggrund. Snart overværede vi et rasende kærlighedsopgør midt på en parkeringsplads, snart fræsede vi byen rundt på vild flugt fra ophidsede slægtninge. Tre skuespillere og en bus – resten klarede vores egen fantasi i denne originale og medrivende ungdomsforestilling'.

Sådan lød motiveringen, da Holbæk Teater 27. april fik overrakt Reumert-prisen for Årets Børneteaterforestilling for 'Gidsel – en historie i virkeligheden'.

Forestillingen anmeldes her på siden af Lone Sørensen og har også fået rosende ord med på vejen – så at sige – i andre medier.

Instruktør Frode Gulbrandsen (udd. 2005) har tidligere bl.a. skrevet og instrueret 'Lennon i Thy' for FÅR 302, mens skuespiller Morten Nielsen har været med i en lang række succeser i dansk ungdomsteater – ikke mindst pædofili-gyseren 'Det bliver sagt' – også på Holbæk Teater – og 'Hamlet' med Det lille

Turneteater. Og så har han i øvrigt også den mandlige hovedrolle i Teater Rio Roses 'Slagmark', der var nomineret i en anden Reumert-kategori.

Manden bag ordene

Og så kan man konstatere, at manuskript-forfatter Jesper Bræstrup Karlsen (f. 1966) atter bliver priset for sine evner til at skrive en god historie sammen. Han var nemlig også manden bag ordene, da Zangenbergs Teater i 2004 modtog Reumert-prisen i samme kategori for 'Nikio og den store samurai'.

Karlsen har tidligere vundet Dramatikerstudios konkurrence for novelledramatik, og så er han det hidtil mest succesrige afkast fra projekt Dramatikervæksthuset, hvor han var med på det første kuld spirer i 1997-98-udgaven.

Siden har han ikke set sig tilbage, men skrevet kvalitativ dramatik i metermål. I Dramatikervæksthus 2001-03 var han i øvrigt avanceret til styregruppen, ligesom han p.t. figurerer som medlem af Refusionsudvalget.

Ingen Reumert til Rio Rose

De to øvrige nominerede til Årets Børneteaterforestilling

var Teater O og Nørregaard Teaters 'Europamesteren' (anmeldt i BTA 141) og Corona La Balances 'Kong Ubu' (anmeldt i BTA 143), der altså måtte nøjes med æren ved at blive nævnt i det gode selskab.

Også Teater Rio Rose var som nævnt med i kapløbet om en Reumert-pris i kategorien Årets Store, lille Forestilling med forestillingen 'Slagmark' (anmeldes på side 18). Her løb 'Flammens muse' på Kaleidoskop dog med den endelige hæder.

Ingen af de ti talentpriser fandt vej til børneteaterområdet, men den 12 personer store jury er heller ikke just kendt for at overrende børneteatrene – med Jyllands-Postens Henrik Lyding som den markante undtagelse.

Den manglende synlighed blev da også fornemt demonstreret af Danmarks Radio, idet netop børneteaterprisen atter var en af de få overrækkelser, der blev klippet fra i DR2's visning fra arrangementet.

Det er blevet kritiseret år efter år – sidste år bl.a. i et åbent brev fra organisationen Uafhængige Scenekunstnere, men lige meget hjælper det.

Fra gamle dage

Men så kan man da glæde sig

lidt over, at Bikubens Hæderspris og de 300.000 kr. gik til skuespilleren Kirsten Olesen, der har en god nok overmåde fjern fortid i børneteateret, idet hun som nyuddannet fra Odense Teaters Elevskole bl.a. spillede med i Bandens 'Bim Bam Busse' I 1971 – det var dramatisk seksualundervisning for de mindste, der vakte stor forargelse i konservative rækker.

Og ligeså med Årets Mandlige Birolle til Kurt Dreyer for 'Heksejagt' og '12 møder med et vidunderbarn' på Odense Teater. Han har engang slået sine kunstneriske folder i Team Teatret (bl.a. i den skelsættende forestilling 'Det er bare noget vi leger') og det hedengangne Dueslaget.

Således delvist opmuntret af historien skal det også lige med, at Holbæk Teater udover hæderen kunne forlade begivenheden med 50.000 priskroner og et glas-maleri af maleren og grafiker Hans Voigt Steffensen.

Man kan ikke flygte fra kærlighed

Holbæk Teater: Gidsel.
Instruktion: Frede Gulbrandsen. **Forfatter:** Jesper B. Karlsen. **Medvirkende:** Morten Nielsen, Henriette Rosenbeck, Rasmus Haxen. **Aldersgruppe:** 14 år og op. **Varighed:** 70 min. **Set i København efteråret 2007**
www.het.dk

Paulus havde fat i noget: 'Men størst af alt er kærligheden' skriver Paulus i et brev til Korintherne. Måske fordi den ikke kan styres og opstår, når du mindst aner det, oftest ud af ingenting.

Kærligheden er dyb og utilregnelig, kærligheden er magtfuld. Vi er alle dens gidsler og når man er gidsel, kan man ikke flygte.

I Danmark er vi bekendt med begrebet tvangsægteskab, især mellem en ung pige af anden etnisk herkomst og en ung mand fra pigens families hjemland. Hvad vi ikke hører så meget om, er de unge

nydanske mænd, der mere eller mindre frivilligt arrangeres til giftermål med kusiner fra forældrenes hjemland.

Denne problematik er omdrejningspunktet for Holbæk Teaters mobile virkelighedsdrama, 'Gidsel'. Skæbnen vil, at kærligheden her er blevet en uoverkommelig hindring for ægteskab mellem den for-danskede Samir og hans kusine i Pakistan.

Hvad skal han stille op? Valget mellem den familie man er født ind i og det nye bekendtskab, man uden forvarsel har fundet kærligheden i, bliver en bitter og umenneskelig handling.

Det fortvivlede pars Romeo og Julie konflikt serveres lige i øjenhøjde og kulturelle forskelle gør Sally og Samirs forhold til gidsler i deres eget liv.

Udfordrer teaterbegrebet

I 'Gidsel' leger Holbæk Teater med den traditionelle teaterform. Især udfordres

det traditionelle skel mellem spillerne og publikum. For det unge publikum kan der gå en rum tid, før det går op for dem, at de bogstavelig talt deltager i det intense drama, der udspiller sig i bussene mellemgang. Tættere på kan de ikke komme, hvilket bevirker at indlevelsels kvotienten er betydelig højere end ellers i en ordinær teatersal.

At vi er rykket så langt ind

i spillernes fysiske intimitet, gør, at vi berøres og engageres på et ekstremt højt niveau.

Vi kommer med hjælpende tilråb, klapper og hujer umotiveret, når bussen f.eks. stikker af fra Samirs fætre som vi narrer os selv til at tro, vi ser

Om end de castede turtelduers alder skurer en smule, går de rent ind hos de deltagende skoleelever, som

Der er vaskeægte drama i bussen, som lægger hjul og sæder til forestillingen 'Gidsel', der løb med Reumert-prisen 2008 for Årets Børneteaterforestilling. Foto (øverst og tv): Holbæk Teater

befolker passager sæderne. Sally og Samirs historie bliver nærværende i skikkelse af Henriette Rosenbeck og Morten Nielsen. De er begge nervepirrende tilstede. Rasmus Haxen er den meget troværdige chauffør, som først er lidt stiv i betrækket, men som gradvis involveres på lige fod med publikum i busdramaet.

Forestillingen er især oplagt for de ældste skoleklasser i grundskolen og til ungdomsuddannelser. Den rammer lige ned i deres spirende fornemmelser for kærlighed. Derudover er forestillingen oplagt som diskussions oplæg i skoler og klasser, hvor tvangsægteskaber kan være aktuelle.

Lone Sørensen

Gidsel fra DRAMA

Manuskriptet til den Reumert-priste forestilling 'Gidsel' (Jesper B. Karlsen: Gidsel. 93 s., kr. 148.) kan købes hos Teaterforlaget DRAMA, hvor man kan finde tekstlige forlæg til mange af tidens teaterforestillinger.

På forlagets internetside, www.dramashop.dk, kan man hurtigt browse igennem de nye udgivelser.

Der er sågar mulighed for at få tilsendt et skuespil til gennemlæsning, så man er sikker på, at det er den rigtige forestilling man finder frem til. Der opkræves 6 kr. pr. rollehæfte i gebyr, samt 50 kr. til dækning af porto og ekspedition.

På netsiden kan man også læse om opførelsesafgifter mv.

**FORUNDERLIGE SKUFFER. SÅRBARE TRIN.
SUPPE A LÅ PISLORTH. SANSENDE
GULVTÆPPER. EN FLYVENDE HAT. OG SÅ EN
DRØM OM EN PLANTE, DER ALDRIG VISNER ...
DET ER HVAD CORONA LA BALANCE
STATSENSEMBLE FOR BØRNETEATER
TILBYDER PÅ REPERTOIRET I SÆSON 08/09**

VEJEN TIL MIN FAR

fra 10 år/ 4. klasse
"fodbold med vennerne og
jagten på far"

DANSETEATER
JAN. - FEB. 2009

100 HISTORIER OG 1 TIL

fra 10 år/ 4. klasse
"et kæmpe skuffedarium
fyldt med historier"

**SÆRE
HISTORIER**
NOV. - DEC. 2008

FEJL -

det er helt normalt

6-12 år / 0.-6. klasse
"vi laver allesammen fejl en
gang imellem"

DANSETEATER
SEP. - OKT. 2008

KONG UBU

fra 9 år/ 3. klasse

"ekstrem egoisme, hensynsløst
magtbegær, latrinær humor og
bandeord"

**VANVITIG
POLITISK KOMEDIE**
SEP. - OKT. 2008

SOLDANS OG MÅNESPIL

1-4 år

"for nystartede mennesker"

DANSETEATER
OKT. - NOV. 2008

Corona La Balance Tlf. 38 77 38 77
post@corona-la-balance.dk www.corona-la-balance.dk

Dans dog igennem!

Uppercut Dansteater laver fint nok dansteater for de allermindste. Men de begrænser deres koreografi til det næsten daglige – og så er dans ikke helt så sjov

En firkantet pude bliver til et hus, og to piger bliver til en vuggestuehistorie i Uppercut Dansteaters smilende, men koreografisk ret ensformige babyforestilling. Foto: Jens Hemmel

ANMELDELSE

Uppercut Dansteater: Skal vi danse? Koreografi og dans: Anja H. Jørgensen og Tali Razga. Scenografi: Rachel Lawson. Musik: Povl Kristian Mortensen. 25 min. 0,5-4 år (eller 1,5-4 år). Set april 2008. www.uppercutdown.dk

Det er al ære værd at ville lave dansteater for seks måneder gamle babyer. Men at dømme efter babyerne, der sad på arm eller i autostol inde i det ny ridehus på Grønnegades Kaserne, så kunne de allermindste altså ikke opfatte noget synderligt under neonrørene. De sad bare.

De 1 ½-årige og de tre-årige havde det derimod strålende – for de fik serveret farver og leg ti meter foran sig, og det virkede. De blev endda inviteret med på scenen for at trille rundt med forestillingens fornøjelige puder. Både de runde og de trekantede og de prikkede... Så frem vraltede ungerne, som en selvbestaltet pingvinhær af dansenysgerrige. Herligt.

Klappe-klap

Koreograferne og danserne Anja H. Jørgensen og Tali Razga har i det hele taget skabt en fin, lille historie om to piger, der hele tiden hellere vil have den andens puder. Rammen er et Rachel Lawsons fine og farveglade vægtæppe med en sol, en regnbue, et hus og en sky

– og med hemmelige kravlelemme. Og danserne bevæger sig rundt med helt enkle bevægelser. De hopper, og de efteraber hinanden, som om de stod over for et spejl. Sådan lidt som i sangen 'lår og mave, bryst og pande, klappe-klappe-klap'. Ungerne stirrer. Især når Anja H. Jørgensen lader sine fingre kravle langsomt ned af armen på sig selv – eller når Tali Razga finder en ny pude med nye striber.

Danserne selv danner et slags yin&yang, sådan som de er klædt i modsatte matchefarver: Orange bluse med røde bukser – og lyserød bluse til lyseblå bukser. Desværre skaber koreografien ikke samme samhørighed med Povl Kristian Mortensens musik, for hans lyd-tæppe svinger fra monotont lyd-maleri til smukke klokkespilsagtige melodier – og så til noget gammelmandsjazz, der virker sært malplaceret i børneuniverset.

Den manglende kobling er imidlertid et tegn på forestillingens generelle svagheit – at den ikke formår at samle og udvikle sit udtryk med overbevisende målfasthed. Ærgerligt nok, for stemningerne ændrer sig ellers fint i den lille fortælling – fra nysgerrighed over pudeerobring til snydefornemmelse og misundelse. Koreografisk bliver det bare for stillestående.

Hoppe-hop

Måske udfordrer koreo-

graferne ikke sig selv nok som dansere. Det virker faktisk, som om de er bange for at virke elitære over for de små tilskuere, der knap har lært at hoppe med to ben. Men hvorfor vil danserne ikke vise, at de kan springe to meter op i luften, eller dreje vildt hurtigt rundt på numsen? Hvorfor må ungerne ikke stræbe mod mere end den slags bevægelser, som deres (jævnt hen overvægtige!) forældre faktisk også stadig kan klare? Hvorfor må ungerne ikke opleve opfindsomme kropsudtryk, som de ikke vidste fandtes?

Her savner jeg dansteatrets mulighed for at introducere fiktionens magi. Muligheden for at udfordre tyngdekraften og for at lege med barnets endnu grænseløse opfattelse af kroppen. Men okay, det magiske har velsagtens ikke været del af forestillingens ambition, og koreografien fungerer da også fint – den letter bare aldrig fra vuggestuens hverdagsæstetik.

Uppercut Dansteater gør en imponerende og vigtig indsats med at bringe dansen ud til både teenagere og blebørn. Og Anja H. Jørgensen og Tali Razga har den omsorgsfulde energi, som gør ungerne trygge. Men egentlig viser 'Skal vi danse?', at Uppercut selv er bange for at svare uforbeholdent ja tak på sit eget spørgsmål – og virkelig danse helt ud.

Anne Middelboe
Christensen

Sylfiden (Caroline Cavallo) ude i skoven, stående på tå i en perfekt og utilnærmelig 'attitude'-balance mellem sine sylfide-søstre. Foto: Jan Grarup

Leg mec Sylfiden

Børn kan sagtens se Sylfiden. De lyrisk-tavse børn fra de er tre år. De eventyr-poetiske fra de er fem år. De action-krævende fra de er otte år. Sådan cirka. Børn er jo forskellige.

'Tilladt for alle' ville der stå på en egentlig alders-godkendelse. Måske kan nogle af de mindste blive bange, alene fordi der bliver mørkt i salen under ouverturen. Men der er intet voldeligt eller anstødeligt i balletten. Til gengæld er det ikke til at sige præcis, hvor gammel man skal være for helt at forstå denne ballet.

Måske 7 år eller 17 år - eller 70 år? Eller måske bliver man bare aldrig helt gammel nok.

Både børn og voksne skal imidlertid kunne være stille. Så hellere gå hjem med et træt barn i pausen end at tvinge barnet se 2. akt under brok. Et barn har masser af fantasi og kan sagtens digte slutningen frem selv. Og så kan barnet jo glæde sig til at blive større og se 2. akt. Til gengæld er det fint nok, hvis barnet bare sidder og falder i søvn. Hvem ville ikke gerne drømme til Løvenskiolds musik og lyden fra Sylfidens tåspidstrippen?

Børneintro til ballet

Ballet er en slags teater kun med dansere. På scenen er der både voksne dansere og børnedansere. De har allesammen lært alle trinene udenad på forhånd, og deres bevægelser passer på musikken, som orkestret spiller. Balletdanserne træner ballet hver eneste dag for at blive stærke og smidige og hurtige, akkurat lige som professionelle fodboldspillere og cykelryttere.

I ballet drejer man fødderne og tærerne udad, og man holder ryggen rank. I ballettens verden synes man, at det er det smukkeste – og på den måde kan man komme til at løfte benene højest. Og så kan pigerne bedst vise deres lyserøde 'tåspidssko', som er helt hårde nede i spidsen, så pigerne kan holde balancen på storetåen. Mændene har bare almindelige sko på. Men balletdansere skal ikke kun strække tærerne og dreje rundt. De skal også kunne 'mime', det vil sige, at de skal kunne fortælle historier med deres ansigter og med deres arme og kroppe. Uden at tale med ord.

Familieresumé af Sylfiden

Sylfiden handler om en mand, der hedder James. Han bor i et land, der hedder Skotland. Han har en ternet nederdel på, for det havde man i Skotland i gamle dage. James skal giftes med en pige, der hedder Effy. Men så ser han pludselig en smuk, hvid pige, som han bliver vildt forelsket i. Hun er ikke en almindelig pige, hun er en sylfide – det er sådan en slags skovfe med hvid kjole og små vinger på ryggen. Hun danser på tåspidserne, næsten som om hun flyver. Han glemmer alt om Effy og om sin kammerat Gurn, som er forelsket i Effy. James opfører sig mærkeligt over for bryllupsgæsterne, og han bliver vred, da den gamle kone Madge kommer for at varme sig ved ilden i stuen. Han kan kun tænke på Sylfiden. Og han ender med at forlade sin fine bryllupsfest, som hans mor Anna har arrangeret. Han løber bare afsted efter Sylfiden ud i skoven.

Men Madge er i virkeligheden en heks. Og nu vil hun hævne sig på James. Så hun koger et magisk slør i en heksegryde ude i skoven om natten. Og så giver hun det til James og lover ham, at hvis han lægger det om skuldrene på hendes, så vil Sylfiden blive forvandlet til en almindelig pige. Det gør James. Men heksen har snydt ham, for sløret er forhekset. Da Sylfiden får sløret rundt om sig, taber hun sine vinger - og uden vingerne kan hun ikke leve. Så Sylfiden falder død om, og hendes sylfideveninder bærer hende væk. Og James dør af et 'knust hjerte', som man siger om at dø af ulykkelig kærlighed. Til gengæld ender Effy med at blive gift med Gurn. Sådan får heksen sin hævn.

Uddrag fra 'Sylfiden findes' side 236-237.

Sylfiden er også for børn

Bournonvilles klassiker fra 1836 holder sig fornemt på de evigt-unge ben, og 'Sylfiden' har nu fået sit eget værk i form af en vidunderlig 'svævebog', hvor der også er kræset for børnenes oplevelse af balletten

Af Carsten Jensen

Det er på tide, at Sylfiden får sin egen bog, skriver Anne Middelboe Christensen i sit forord til netop den præstation, som hun har fået stunder til udover at være anmelder i Børneteateravisen, Informations danse- og teateranmelder, lektor i kulturjournalistik og en skattet foredragsholder.

August Bournonvilles berømte romantiske ballet havde urpremiere på Gamle Scene 28. november 1836 – og kan i år opleves frem til 20. maj, hvor

den i bogen interviewede Nikolaj Hübbe valgte netop rollen som James i 'Sylfiden' som sit personlige afdansningsbal (2. april), inden han tiltræder som balletmester – så bogens timingen kunne næppe være bedre.

Sylfider kendes fra græsk mytologi som dragende væsener i slægt med elverpiger og havfruer og som disse også farlige for mænds sjælefred. Men de luftige skabninger skal beundres på afstand: Man kan ikke eje en sylfide, som heller ikke må berøres med erotiske bagtanker. Så falder de gennemsigtige vinger af, og sylfiden dør.

Men at sylfider kan betage andre end mænd, er Anne Middelboes 'svævebog' et glimrende bevis for. Med grundig research, legende sprog – og helt nye fotos af prisbelønnede Jan Grarup, som hun har formået at trække fra flygtningelejrenes gru til Det Kgl. Teaters øvelokaler – danser hun rundt om balletten, der bl.a. anskues fra tilskuernes, dansernes, kritikernes og fotografer-

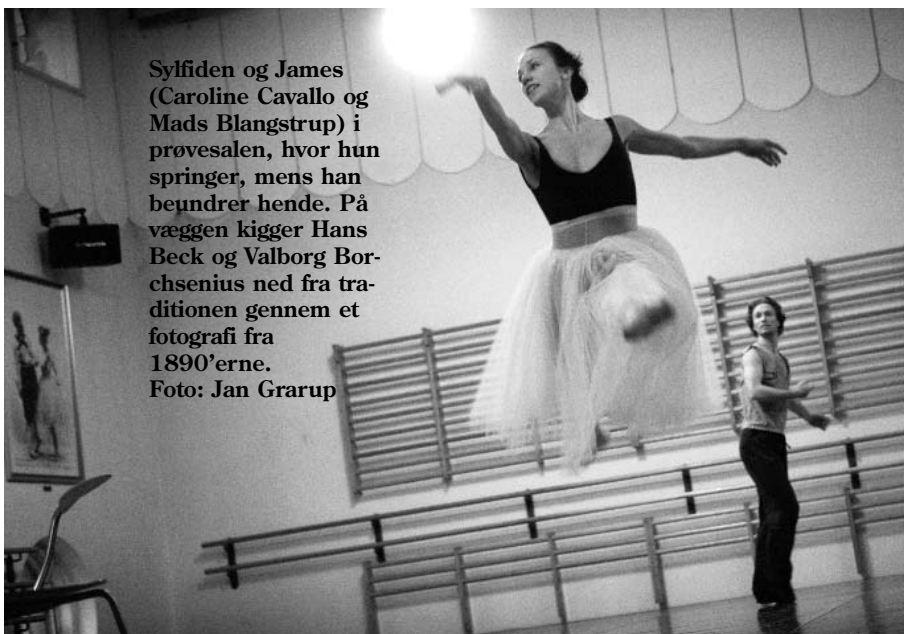
nes side. Inklusive nogle skønne afsnitsdelere i form af: Hvis Sylfiden var et digt, en roman, en dødsannonce osv. Samt et yderst omfangsrigt og kompetent Sylfide-leksikon m.m.

I et særligt afsnit plæderer Anne Middelboe Christensen for, at børn kan have stor fornøjelse af 'Sylfiden'. BTA har fået lov at låne et pluk fra afsnittet 'Leg med Sylfiden' (se tekst til højre).

Anne Middelboe Christensen: Sylfiden findes. En svævebog. Sort/hvide fotos af Jan Grarup. 262 sider. Kr. 299. Udkom 27. marts på Det Schønbergske Forlag.

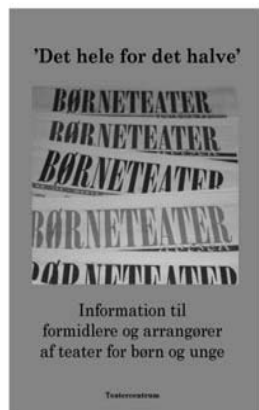

Sylfiden og James (Caroline Cavallo og Mads Blangstrup) i prøvesalen, hvor hun springer, mens han beundrer hende. På væggen kigger Hans Beck og Valborg Borchsenius ned fra traditionen gennem et fotografi fra 1890'erne. Foto: Jan Grarup

Nye udgivelser fra

Teatercentrum

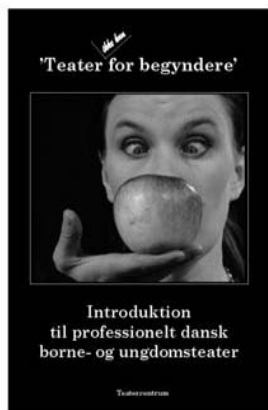
'DET HELE FOR DET HALVE'
Information til formidlere og arrangører af teater for børn og unge.

Praktisk og overordnet information om og inspiration til formidlingsarbejdet på skoler, i institutioner og foreninger m.m.. Et must have for alle, der skal arbejde med at bestille teater til deres institutioner og/eller spillesteder.

Find dem på
vores hjemmeside
i PDF-format
eller bestil dem
hos Teatercentrum

Axeltorv 12 | bygning D | 1609 København V
Tlf: 35 30 44 00 | Fax: 35 30 44 01
info@teatercentrum.dk | www.teatercentrum.dk

'TEATER (ikke kun) FOR BEGYNDERE' Introduktion til professionelt dansk børne- og ungdomsteater.

En overordnet introduktion til børne- og ungdomsteaterbranchen i Danmark med baggrund og beskrivelse af forskellige relevante instanser og organisationer. En uundværlig genvej til viden om dansk børneteater...

Uddannelse til kulturel leder

Til oktober starter Danmarks første kompetencegivende kunst- og kulturleder-diplomuddannelse på Odsherred Teaterskole.

Uddannelsen, der skal levere en skræddersynet lederuddannelse til kunst- og kulturområdet, er normeret til 60 ECTS point og tilrettelægges som en to-årig deltidsuddannelse.

Blandt lærerkrafterne finder man Trevor Davies, teaterdirektør Mogens Holm, teateradministrator Klaus Eggert, professor Jørn Langsted fra Århus Universitet og lektor Stig Jarl fra Kbh. Universitet.

Kunst- og Kultur Leder Diplomuddannelsen retter sig bredt mod den såkaldte oplevelsesøkonomi og henvender sig til nuværende og kommende ledere inden for scenekunsten, musikbranchen, festivaler, kulturhuse m.fl.

I uddannelsen indgår bl.a. internatophold på Odsherred Teaterskole.

Prisen for den to-årige uddannelse er 36.000 kr. Ansøgningsfrist 5. juni 2008.

Mere om uddannelsen og ansøgningsskema på www.kunstdiplom.dk

Teaterliv for gymnasieelever

Efter sommerferien udbyder Høje-Taastrup Gymnasium en studieretning for den såkaldt kreative klasse, hvor fagene musik, drama og engelsk giver basisviden inden for teater, kunst, kultur og performance.

Gymnasiet samarbejder med det lokale Taastrup Teater. Samarbejdet blev etableret sidste år, hvor elever fra gymnasiet spillede med i forestillingen 'Pippin' (foto), der var et resultat af Musikdramatisk væksthuss arbejde med unge talenter. Musikdramatisk væksthuss, der er støttet af Kulturmini-

steriet, indgår som partner i den nye studieretning.

Samarbejdet med Taastrup Teater betyder, at gymnasiet har mulighed for at trække på professionelle instruktører, skuespillere, lyd- og lysfolk i undervisningen.

Se mere på www.htg.dk og www.taastrupteater.dk

Flemming Holk i Artibus-udgaven af 'Miraklernes tid' for snart 15 år siden. Foto: Poul Rasmussen

Genbrugsmirakler på Det Kgl. Teater

Det Kgl. Teaters nye skuespilchef, Emmet Feigenberg, præsenterede i begyndelsen af marts programmet for sin første sæson.

Det nye skuespilhus skal lægge hus til 11 premierer og en sommerrevy.

Til de kære børn har Line Mørkeby skrevet 'Musical', som ikke er en musical, og så skal Kim Fupz Aakesons 'Mirakel' bearbejdes til skuespillets Store Scene af Kasper Hoff og Kåre Bjerkø og instrueres af Frede Gulbrandsen. Nationalscenen anfører selv, at forestillingen blev filmatiseret af Natasha Arthy i 2000, men vi er jo nogle, der kan huske lidt længere tilbage. 'Miraklernes tid', som Fupz stykke oprindeligt hed, havde nemlig premiere med Teatret Artibus helt tilbage i 1994, og er i øvrigt de sidste par sæsoner taget op igen af Teatret NEO fra Randers.

Så med tre dramatiseringer og en film må man sige, at der er gået velsignet genbrug i Fupz' børneteaterstykker om drengen Dennis' trængsler med manglende kønsbehåring.

caj

Verbale Pupiller i juni

AbstraXteater er klar med 2 spritnye afdelinger af teaterføljetonen

AFD 16: Terrazzogulvet hellige tilfældighed

.....I troen på Tilfældighedens bæreevne Frigives fangne fugle Fra høje himle Og vandigt liv bli'r den faste Føde for rotationens nødvendighed Konfirmanden leger med Mens vi afklædte bader I energisk jazz. Afstemt rødmende kaskader Vand og fugle Nyfødt og ældet af Den evindelige livgivende Storm fra nordøst.....

AFD 17: Jeg vil hive oceaner væk

Jeg vil hive oceaner væk jeg vil se dig for min fod
Jeg vil røve al dit naziguld fra det indre ondskabs fjeld
Jeg vil se mig selv i dybders dyb
Og lade Guders gulveknage Jeg vil tage dig hårdt
og holde koldt Og fast om din forløbne lænd

Kom så: 6.000kr inkl. moms

tlf 23 45 26 54

NY LEDER AF FILURENS TEATERSKOLE FOR BØRN OG KKC

Til familieteatret Filuren hører Teaterskolen for Børn, og det vi kalder vores Kursus- og CompetenceCenter. Stillingen som afdelingsleder skal besættes fra 1. august 2008.

- Du har erfaring som underviser i dramatik og teatertechnik.
- Du evner at lede og inspirere lærerne.
- Du står i spidsen for at udvikle nye emner til undervisningsholdene.
- Du har ansvaret for skolens økonomi, og refererer til teatrets leder.
- Du har en dramapæd. baggrund, eller er uddannet skuespiller.
- Du forstår at indgå i børnekulturnetværk.
- Du kan manøvrere imellem teater som professionel kunstform og teater som pædagogisk metode.

Kontakt teaterleder Steen Mourier, hvis du ønsker oplysninger om skolens og centrets drift og økonomi. tlf. 8940 9151, eller e-mail sm@filuren.dk.

Læs hele stillingsopslaget på www.filuren.dk

Ansøgningsfrist mandag den 2. juni.

Filuren • Musikhuset Aarhus • Th. Jensens Allé • 8000 Aarhus C. **teatret i musikhuset aarhus**

PARAT TIL AT SPRINGE UD?

Har du mod på at skrive dramatik for børn og unge?

Dramatiker Væksthuss 08/09; BørneTeaterSammenslutningen og Odsherred Teaterskole tilbyder:

- 6 kurser
- 1 workshop

fordelt over ti måneder fra oktober 2008 til juni 2009.

Ansøgningsfrist 15. juli 2008.
Kursusstart: 30. oktober 2008

Mere information:

Projektleder Jane Rasch - jane@hartvig.com
Projektkoordinator Jonna Beha Oulund - jonna@behaoulund.dk

Se også www.dvhus.dk

NAVNE&NOTER

Små københavnske teatre i farezonen

Kulturforvaltningen i Københavns Kommune har foreslået besparelser på teaterområdet på tre mio. kr., mens formanden for Scenekunstudvalget Mikkel Harder Munck-Hansen mener, at der bør tilføres yderligere 14 mio. kr. til de små storbyteatre i kommunen.

Kultur- og fritidsudvalget havde dog ikke ved BTA's trykstart meldt ud om fordelingen af teatermidlerne de kommende år, men tirsdag den 29. april arrangerede de 11 små storbyteatre et pressemøde, hvori man beskrev de økonomisk trange rammer, som de fleste i forvejen opererer under.

Der var positive tilkendegivelser fra flere af kommunens kulturpoliti-kere, men ingen konkrete udmeldinger om hverken flere penge eller truende teaterlukninger.

Kommunen bruger ifølge egne oplysninger 34,4 mio. kr. årligt til sine teatre, inkl. et bloktilskud på ca. 15,5 mio. kr. fra Kulturministeriet.

Pix: Hele holdet i 'Grande Finale'. Foto: Ditte Valentin

Batida tager prisen – igen...

Teatergruppen Batida opførte 17.-19. april forestillingen 'Grande Finale' for fulde huse ved Festival di Teatro per le Nuove Generazioni i Torino i Italien. Og det blev prompte belønnet med to priser i kategorien Bedste Instruktion og Bedste Kunstneriske Præstation.

Forestillingens instruktør, Giacomo Ravicchio, der er kunstnerisk leder for Meridiano Teatret, var således på hjemmebane – det er hans hjemby, hvor han var særdeles aktiv i teatermiljøet, inden han flyttede til Danmark.

For Batida er det så den femte internationale pris inden for de seneste fem år. Og det rejselystne teater er klar til nye udfordringer. Gruppen rejser således til Kina for at optræde og deltage i et dansk-kinesisk samarbejdsprojekt, 'New Tales from Denmark', der finder sted i Shanghai fra 28. maj til 7. juni og er en opfølgning på sidste års 'Real Tales From Denmark' (se BTA 142). Sidste års fire teatre er vokset til syv. Foruden Batida er det Corona La Balance, Uppercut Danseteater, Graense Loes, Dansk Rakkerpak, Anemone-Teatret og TeaterPatrasket. Sideløbende med festivalen afholdes et udvekslingsseminar om børnekultur med bl.a. professor Beth Juncker og Benedicte Helvad.

Marsvin på verdenskongres

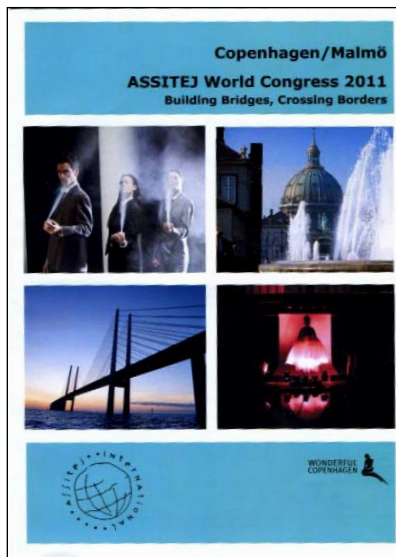
Som tidligere nævnt i BTA er det et døende marsvin, der repræsenterer dansk børneteater ved ASSITEJ's verdenskongres i Adelaide, Australien, der finder sted fra 9.-18. maj og således formodes at være i fuld gang, når denne avis når sine eventuelle læsere.

Teater Refleksion og De Røde Hestes anmelderroste coproduktion, 'Farvel Hr. Muffin', der varmt og humoristisk fortæller om de sidste dage i et højt elsket marsvins liv, fik bl.a. Danmarks Teaterforeningers pris som årets børneteaterforestilling i 2006 og har haft stor succes internationalt.

Det krones altså nu ved en optræden på festivalen i tilknytning til verdenskongressen – og i øvrigt osse et gæstespil i selveste i Sydney Opera House, når man nu alligevel er Down Under...

Et mindre hold danske teaterfolk er med på ASSITEJ's verdenskongres, hvor danske Klaus Eggert takker af som kasserer i organisationen.

På kongressen vil Danmark og Sverige søge at få verdenskongressen til København og Malmø i 2011 under temaet: 'Building Bridges, Crossing Borders'. Således har Scenekunstudvalget og Kunstrådets internationale Koordination bevilget 2 x 100.000 kr. til promovring af ideen, og lykkes det at vinde kongressen for det dansk-svenske forslag, skal initiativtagerne søge at finde 12 mio. kr. til at gennemføre verdenskongressen i Øresundsregionen. **caj**

Dansk og svensk ASSITEJ's promoveringsfolder til verdenskongressen

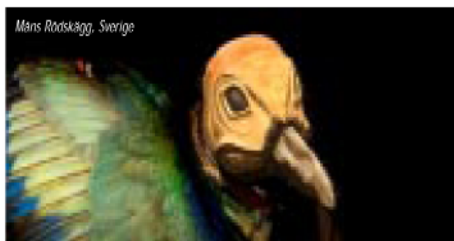
SÅ KØRER

Billetpriser: 0 kr. til alle opførelser

28. august – 10. september

i Vestsjælland, Randers og Viborg

Mans Raskagg, Sverige

Hood in the Wood, England

Arne og Ben, Åben Dans

Kong Ubu, Corona-La-Balance

Reisen Hjem, Udsherred teater

Pit Pikus, Tyskland

6 udvalgte internationale forestillinger
4 udvalgte danske (Vestsjælland)
6 regionale (Vestsjælland)
i alt 60 opførelser

Symposium om kunst for børn og kulturpolitik med fremtrædende internationale gæster, medvirkende i Caravanens forestillinger og danske børneteaterfolk - et internationalt perspektiv på fremtiden for børneteateret.

Workshops for professionelle teaterfolk, for amatørskuespillere, for børn og unge

CARAVANEN '08 støttes økonomisk af: Kulturregion Midt- og Vestsjælland, Region Sjælland, Kulturministeriet, Randers Eventsekretariat/Randers Egnsteater, Bikubenfonden

Læs mere på www.caravanen.dk

Horsens Børneteaterfestival 2008 – 19. - 21. september

Horsens Børneteaterfestival er en årligt tilbagevendende begivenhed, hvor der over tre dage præsenteres en lang række professionelle danske børneteatre. I løbet af weekenden spilles et udsnit af de mange forestillinger, som i den kommende teatersæson turnerer Danmark rundt. Festivalen er primært henvendt til teateropkøbere, der køber professionelt børneteater, men for at forestillingerne sikre en god publikumssammensætning er halvdelen af billetterne reserveret børn og forældre, der er på udkig efter gode teateroplevelser.

Billetbestilling for arrangører og teaterfaglige repræsentanter

(man. – tors. 9-13, fre. lukket. Lukket i ugerne 27-32)

Halvdelen af billetterne til forestillingerne er reserveret til arrangører og teaterfaglige repræsentanter for det professionelle børneteater. Der udleveres maksimalt 2 billetter til den enkelte forestilling. Der kan allerede nu bestilles billetter.

Billetbestilling for publikum (man. – tors. 9-13, fre. lukket)

I weekenden den 23. - 24. august kl. 10-16 holder billetbestillingen ekstraordinært åbent. Her åbnes der for reservation af billetter for det øvrige publikum. Der kan maksimalt bestilles 5 billetter pr. forestilling, (3 stk. til forestillinger for 1½-4 år), og der kan maksimalt bestilles til i alt 4 forestillinger.

Billettelefon og oplysninger om festivalen: 70 11 14 11

Se også det opdaterede program på www.boerneteaterfestival.dk

Weekendprogram

Fredag				Lørdag fortsat			
Cantabile 2	Bombshells	15 år og op	16.30 90 min. Rådhuset, foredragssal	Teater Refleksion /			
Nørregaards Teater	Kan du fløjte Johanne	6-9 år	16.30 60 min. Midtbysk/fælleslok.	Teater My	Himmelsange	2-4 år	15.00 30 min. HNT, Kvium Salen
Randers Egnsteater	Voyeur [voa'jør]	15 år og op	16.30 50 min. Biblioteket, 2. sal	DRT	To med det hele	6-12 år	15.15 50 min. Biblioteket, Mødesalen
Randers Egnsteater	Lilli	6-12 år	16.30 50 min. Sct. Ibs Skole	diHva	De skød en måge	14 år og op	15.30 50 min. Kunstmus, Billedskolen
Teater Projektør	Rød Høst	14 år og op	16.30 50 min. Lille Midt, øvre gym.	Gruppe 38, Teatret			
Uppercut Dansteater	FlipFlap	½-4 år	16.30 25 min. Håndværkerf., Salen	og Teater 2-tusind	Bukseknappen	8 år og op	15.30 50 min. Midtbysk./P-gym.
Barkentins Teater	Vals	3-8 år	17.00 40 min. Midtbyskolen 203/204	Åben Dans Produktion	Arme og Ben og noget ind imellem	9-12 år	16.00 45 min. Rådhuset, Foredragssal
De Røde Heste	Grebet i Luften	4-8 år	17.00 35 min. Horsens Ny Teater, SalMonella	Teatret Thalias Tjenere	Sans	5 år og op	16.00 50 min. Kilden, Salen
Teater 2-Tusind	Morfars Paradis	6-9 år	17.00 50 min. Midtbysk./P-Gym	Teatret Neo	Henry Harald Harden berg		
diHva	De skød en måge	14 år og op	17.15 50 min. Kunstmus, Billedskolen	- Hjulet i hjertet		4-10 år	16.15 45 min. Håndværkerf., Salen
Åben Dans Produktion	Mig Dig Os	½-3 år	17.15 25 min. HNT, Kvium salen	Randers Egnsteater	Ah, din lille klovn	1½-4 år	16.15 40 min. Biblioteket, 2. sal
Det Kommende Teater	Kontakt	5-14 år	17.30 45 min. Håndværkerf., Rød Salon	C:ntact	Taskforce	13 år og op	16.30 60 min. Midtbyskolen 203/204
Udspring	Momo - en scenisk billedbog	6 - 12 år	17.30 50 min. Fritidscentret	Teater Morgana	Kort Sagt	5 år og op	16.30 55 min. Lille Midt, nedre gym.
Meridiano	Genesis	5-11 år	18.00 45 min. Lille Midt, Nedre gym.	Teater O	Europamesteren	10 år og op	16.30 60 min. Fritidscentret
Teater Refleksion	Mak Værk	5-9 år	19.00 40 min. Midtbysk./D- gym.				

Lørdag				Søndag			
Teater 2-Tusind	Morfars Paradis	6-9 år	09.00 50 min. Midtbysk./P-Gym	Teatret Neo	Henry Harald Hardenberg		
Barkentins Teater	Vals	3-8 år	09.30 40 min. Midtbyskolen 203/204	- Hjulet i hjertet		4-10 år	09.30 45 min. Håndværkerf., Salen
Åben Dans Produktion	Mig Dig Os	½-3 år	09.30 25 min. HNT, Kvium salen	Gruppe 38, Teatret			
Teater 83	Min Karrusel	1½-4 år	09.45 30 min. Midtbysk./ lok. 218	og Teater 2-tusind	Bukseknappen	8 år og op	10.00 50 min. Midtbysk./P-gym.
DRT	To med det hele	6-12 år	10.00 50 min. Biblioteket, Mødesalen	Randers Egnsteater	Ah, din lille klovn	1½-4 år	10.00 40 min. Biblioteket, 2. sal
De Røde Heste	Grebet i Luften	4-8 år	10.00 35 min. Horsens Ny Teater, SalMonella	Teater Refleksion /			
Teatret på Hjul	Den Standhaftige Tinsoldat	1½-4 år	10.00 30 min. Kilden, Sal 1	Teater My	Himmelsange	2-4 år	10.00 30 min. HNT, Kvium Salen
Nørregaards Teater	Kan du fløjte Johanne	6-9 år	10.00 60 min. Midtbysk/fælleslok.	Teater Projektør	Jens Langkniv	9 år og op	10.00 45 min. Lille Midt, øvre gym.
Udspring	Momo - en scenisk billedbog	6-12 år	10.00 50 min. Fritidscentret	Teatret Thalias Tjenere	Den Store Bastian	5 år og op	10.00 50 min. Pladsen foran HNT
Uppercut Dansteater	FlipFlap	½-4 år	10.00 25 min. Håndværkerf., Salen	Teatret på Hjul	Den Standhaftige Tinsoldat	1½-4 år	10.15 30 min. Kilden, Sal 1
Meridiano	Genesis	5-11 år	10.00 45 min. Lille Midt, Nedre gym.	Åben Dans Produktion	Arme og Ben og noget ind imellem	9-12 år	10.30 45 min. Rådhuset, Foredragssal
Teater Refleksion	Mak Værk	5-9 år	10.15 40 min. Midtbysk./D- gym.	Apollo Teater	Godmorgen Sol	6-11 år	11.00 50 min. HNT, Scenen
Cantabile 2	Bombshells	15 år og op	10.30 90 min. Rådhuset, foredragssal	Teater 83	Min Karrusel	1½-4 år	11.00 30 min. Midtbysk./ lok. 218
Det Kommende Teater	Kontakt	5-14 år	10.45 45 min. Håndværkerf., Rød Salon	Teater du Milde Himmel	Sikke et Vejr	1½-6 år	11.00 40 min. Kilden, Sal 2
Asterions Hus	Må Ske	12 år og op	11.00 90 min. HNT, Scenen	Teater O	Europamesteren	10 år og op	11.00 60 min. Fritidscentret
Randers Egnsteater	Voyeur [voa'jør]	15 år og op	11.00 50 min. Biblioteket, 2. sal	Randers Egnsteater	Eksempelardrenge	8-12 år	11.15 50 min. Sct Ibs Skole
Teater Projektør	Rød Høst	14 år og op	11.00 50 min. Lille Midt, øvre gym.	Teater Morgana	Kort Sagt	5 år og op	11.15 55 min. Lille Midt, nedre gym.
Åben Dans Produktion	Mig Dig Os	½-3 år	11.00 25 min. HNT, Kvium salen	C:ntact	Taskforce	13 år og op	11.30 60 min. Midtbyskolen 203/204
Randers Egnsteater	Lilli	6-12 år	11.15 50 min. Sct. Ibs Skole	Teatret st. tv.	6, P eller K	12 år og op	11.30 60 min. Midtbysk./D-gym.
Teater 2-Tusind	Morfars Paradis	6-9 år	11.15 50 min. Midtbysk./P-Gym	Teatret Neo	Henry Harald Harden berg		
Barkentins Teater	Vals	3-8 år	12.00 40 min. Midtbyskolen 203/204	- Hjulet i hjertet		4-10 år	12.30 45 min. Håndværkerf., Salen
Nørregaards Teater	Kan du fløjte Johanne	6-9 år	12.00 60 min. Midtbysk/fælleslok.	DRT	To med det hele	6-12 år	12.45 50 min. Biblioteket, Mødesalen
Udspring	Momo - en scenisk billedbog	6-12 år	12.00 50 min. Fritidscentret	Gruppe 38, Teatret			
Meridiano	Genesis	5-11 år	12.15 45 min. Lille Midt, Nedre Gym.	og Teater 2-tusind	Bukseknappen	8 år og op	12.45 50 min. Midtbysk./P-gym.
diHva	De skød en måge	14 år og op	12.30 50 min. Kunstmus, Billedskolen	Teater Projektør	Jens Langkniv	9 år og op	12.45 45 min. Lille Midt, øvre gym.
Teater Refleksion	Mak Værk	5-9 år	12.30 40 min. Midtbysk./D- gym.	Apollo Teater	Godmorgen Sol	6-11 år	13.00 50 min. HNT, Scenen
Det Kommende Teater	Kontakt	5-14 år	12.45 45 min. Håndværkerf., Rød Salon	Åben Dans Produktion	Arme og Ben og noget ind imellem	9-12 år	13.00 45 min. Rådhuset, Foredragssal
Randers Egnsteater	Voyeur [voa'jør]	15 år og op	13.00 50 min. Biblioteket, 2. sal	Randers Egnsteater	Ah, din lille klovn	1½-4 år	13.30 40 min. Biblioteket, 2. sal
Teatret Thalias Tjenere	Sans	5 år og op	13.00 50 min. Kilden, Salen	Randers Egnsteater	Eksempelardrenge	8-12 år	14.00 50 min. Sct Ibs Skole
Uppercut Dansteater	FlipFlap	½-4 år	14.00 25 min. Håndværkerf., Salen	Teater Refleksion /			
Randers Egnsteater	Lilli	6-12 år	14.00 50 min. Sct. Ibs Skole	Teater My	Himmelsange	2-4 år	14.00 30 min. HNT, Kvium Salen
Teater 83	Min Karrusel	1½-4 år	14.00 30 min. Midtbyskolen/lok. 218	Teater O	Europamesteren	10 år og op	14.00 60 min. Fritidscentret
C:ntact	Taskforce	13 år og op	14.30 60 min. Midtbyskolen 203/204	Teatret st. tv.	6, P eller K	12 år og op	14.00 60 min. Midtbysk./D-gym.
Teatret på Hjul	Den Standhaftige Tinsoldat	1½-4 år	14.30 30 min. Kilden, Sal 1	Teatret Thalias Tjenere	Den Store Bastian	5 år og op	14.00 50 min. Pladsen foran HNT
Teater Projektør	Jens Langkniv	9 år og op	14.30 45 min. Lille Midt, øvre gym.	Teater du Milde Himmel	Sikke et Vejr	1½-6 år	14.30 40 min. Kilden, Sal 2
Asterions Hus	Må Ske	12 år og op	15.00 90 min. HNT, Scenen				

